

HỒ NGỌC KHẢI (Tổng Chủ biên) – NGUYỄN THỊ NGỌC DUNG (Chủ biên)
TRẦN HOÀNG THỊ ÁI CẨM – TRẦN ĐỨC – NGUYỄN VĂN HẢO
PHAN THỊ THU LAN – LÊ MINH PHƯỚC – NGUYỄN THỊ PHƯƠNG THÚ

ÂM NHẠC

11

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

HỘI ĐỒNG QUỐC GIA THẨM ĐỊNH SÁCH GIÁO KHOA

Môn: Âm nhạc – Lớp 11

Họ và tên	Chức vụ Hội đồng
Ông NGUYỄN BÌNH ĐỊNH	Chủ tịch
Ông LÊ VINH HƯNG	Phó Chủ tịch
Ông TRẦN VĂN MINH	Uỷ viên, Thư ký
Bà LÊ THỊ MINH XUÂN	Uỷ viên
Bà ĐỖ THỊ LINH CHI	Uỷ viên
Bà LÊ DIỆU LINH	Uỷ viên
Ông NGUYỄN THẾ PHƯƠNG	Uỷ viên
Ông PHẠM BÁ SẢN	Uỷ viên
Bà PHẠM THỊ Ý NHI	Uỷ viên

HỒ NGỌC KHẢI (Tổng Chủ biên) – NGUYỄN THỊ NGỌC DUNG (Chủ biên)
TRẦN HOÀNG THỊ ÁI CẨM – TRẦN ĐỨC – NGUYỄN VĂN HẢO
PHAN THỊ THU LAN – LÊ MINH PHƯỚC – NGUYỄN THỊ PHƯƠNG THÚ

ÂM NHẠC

11

Chân trời sáng tạo

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

HƯỚNG DẪN SỬ DỤNG SÁCH

Sách chia làm 2 phần:

Phần 1 – Kiến thức chung gồm 4 chủ đề. Mỗi chủ đề bao gồm các bài học cụ thể với các mạch nội dung chính của môn Âm nhạc: Hát, Nghe nhạc, Đọc nhạc, Nhạc cụ, Lí thuyết âm nhạc và Thường thức âm nhạc. Đối với mạch nội dung nhạc cụ, giáo viên hướng dẫn cho học sinh sử dụng những nhạc cụ thể hiện giai điệu (recorder, kèn phím,...) và nhạc cụ thể hiện hoà âm (ukulele, đàn phím điện tử,...) và những nhạc cụ thể hiện tiết tấu (trống nhỏ, thanh phách, song loan, tambourine,...), đã được học ở các lớp học trước để luyện tập và thể hiện các bài tập trong sách giáo khoa.

Phần 2 – Phương án lựa chọn gồm các bài học có tính hệ thống về kiến thức, kĩ năng, kĩ thuật hát và nhạc cụ. Học sinh chọn học 1 trong 2 phương án Hát hoặc Nhạc cụ (guitar hoặc đàn phím điện tử).

Để các em dễ quan sát và học tập, các mạch nội dung chính được minh họa qua hệ thống các kí hiệu cụ thể như sau:

HÁT

NHẠC CỤ

ĐỌC NHẠC

NGHE NHẠC

LÍ THUYẾT
ÂM NHẠC

THƯỜNG THỨC
ÂM NHẠC

Các hoạt động học tập ở từng bài học được thiết kế theo bốn bước, bao gồm:

Mở đầu: Hoạt động khởi động để tiếp cận vấn đề; xác định vấn đề/nhiệm vụ cụ thể cần giải quyết trong bài học; cách thức giải quyết vấn đề/thực hiện nhiệm vụ trong các hoạt động tiếp theo của bài học.

Hình thành kiến thức mới: Thực hiện nhiệm vụ học tập để: chiếm lĩnh kiến thức mới, giải quyết vấn đề, thực hiện nhiệm vụ đặt ra từ hoạt động *Mở đầu*.

Luyện tập: Áp dụng những kiến thức đã được học ở bước *Hình thành kiến thức mới*; phát triển các kĩ năng để giải quyết những nhiệm vụ học tập cụ thể.

Vận dụng: Vận dụng kiến thức, kĩ năng đã học vào những tình huống cụ thể trong thực tiễn.

---

*Mong các em giữ gìn cuốn sách sạch, đẹp để sách tiếp tục được sử dụng ở
các thế hệ học sinh sau và tiết kiệm cho xã hội!*

LỜI NÓI ĐẦU

Các em học sinh thân mến!

Sách giáo khoa **Âm nhạc 11 – Bộ sách Chân trời sáng tạo** được biên soạn nhằm giúp các em học sinh có nguồn học liệu khoa học, hệ thống, thiết thực và hiện đại để học tập; phát triển các phẩm chất, năng lực chung và năng lực âm nhạc, bồi dưỡng tình yêu âm nhạc và thị hiếu âm nhạc lành mạnh. Nội dung bài học âm nhạc vừa bảo đảm tính giáo dục phổ thông, phù hợp với điều kiện giáo dục ở các địa phương trong cả nước; vừa đáp ứng nhu cầu định hướng nghề nghiệp của học sinh trong từng chủ đề, bài học.

Nhóm tác giả mong rằng, cuốn sách sẽ mang đến cho các em nguồn học liệu âm nhạc tin cậy, là điểm tựa để các em tự học và phát triển. Chúc các em học tập thành công và đạt được kết quả mong muốn.

NHÓM TÁC GIẢ

MỤC LỤC

	Nội dung	Trang
	Hướng dẫn sử dụng sách	2
	Lời nói đầu	3
	KIẾN THỨC CHUNG	6
	Chủ đề 1: Ước mơ bay cao	6
Bài 1	Hát: Bài hát <i>Tuổi trẻ Việt Nam ơi!</i>	7
Bài 2	Nhạc cụ: Thực hành đệm hát bài <i>Tuổi trẻ Việt Nam ơi!</i>	9
Bài 3	Đọc nhạc: <i>Bài đọc nhạc số 1 giọng Pha trưởng</i>	11
Bài 4	Lí thuyết âm nhạc: Giọng Pha trưởng và một số hợp âm của giọng Pha trưởng	12
Bài 5	Thường thức âm nhạc: Vài nét về lịch sử âm nhạc Việt Nam	13
	Chủ đề 2: Khúc ca cội nguồn	17
Bài 6	Hát: Bài dân ca <i>Trống cơm</i> (dân ca Quan họ Bắc Ninh)	18
Bài 7	Nhạc cụ: Thực hành đệm hát bài dân ca <i>Trống Cơm</i>	20
Bài 8	Đọc nhạc: <i>Bài đọc nhạc số 2 giọng Pha trưởng</i>	22
Bài 9	Nghe nhạc: Bản nhạc <i>Tây Mai</i> (Thuộc âm nhạc cung đình triều Nguyễn)	23
	Chủ đề 3: Mùa xuân tình bạn	26
Bài 10	Hát: Bài hát <i>Ngôi trường mùa xuân</i>	27
Bài 11	Nhạc cụ: Thực hành đệm hát bài <i>Ngôi trường mùa xuân</i>	29
Bài 12	Đọc nhạc: <i>Bài đọc nhạc số 3 giọng Rê thứ</i>	31
Bài 13	Lí thuyết âm nhạc: Giọng Rê thứ và một số hợp âm của giọng Rê thứ	33
Bài 14	Thường thức âm nhạc: Sơ lược về âm nhạc thính phòng	34
	Chủ đề 4: Niềm tin cuộc sống	37
Bài 15	Hát: Bài hát <i>Tổ quốc</i>	38
Bài 16	Nhạc cụ: Thực hành đệm hát bài <i>Tổ quốc</i>	39
Bài 17	Đọc nhạc: <i>Bài đọc nhạc số 4 giọng Rê thứ hoà thanh</i>	41
Bài 18	Nghe nhạc: Trích đoạn Chương 1 – Sonata số 5 cho violin, giọng Pha trưởng, op.24, tác giả L. V. Beethoven	43

PHƯƠNG ÁN LỰA CHỌN: HÁT	45
Bài 1 Thực hành hát liền tiếng	45
Bài 2 Thực hành hát nảy tiếng	50
Bài 3 Thực hành hát lướt nhanh	54
Bài 4 Thực hành hát luyến âm	58
PHƯƠNG ÁN LỰA CHỌN: NHẠC CỤ	63
ĐÀN PHÍM ĐIỆN TỬ	
Bài 1 Thực hành đàn liền tiếng	63
Bài 2 Thực hành đàn nảy tiếng	67
Bài 3 Thực hành đàn rời tiếng	71
Bài 4 Thực hành hòa tấu	75
ĐÀN GUITAR	
Bài 1 Đàn tiết điệu Slowrock trên giọng Đô trưởng	81
Bài 2 Đàn tiết điệu March trên giọng La thứ	83
Bài 3 Đàn tiết điệu Disco trên giọng Son trưởng	86
Bài 4 Đàn tiết điệu Surf trên giọng Mi thứ	89
Bài 5 Đàn tiết điệu Slow trên giọng Pha trưởng	92
Bài 6 Đàn tiết điệu Ballad trên giọng Rê thứ	95
Bài 7 Độc tấu	98
Bài 8 Hòa tấu	99
Giải thích thuật ngữ	102

Chủ đề

1

KIẾN THỨC CHUNG

ƯỚC MƠ BAY CAO

- ★ **Bài 1.** Hát: Bài hát *Tuổi trẻ Việt Nam ơi!*
- ★ **Bài 2.** Nhạc cụ: Thực hành đệm hát bài *Tuổi trẻ Việt Nam ơi!*
- ★ **Bài 3.** Đọc nhạc: *Bài đọc nhạc số 1 giọng Pha trưởng*
- ★ **Bài 4.** Lí thuyết âm nhạc: Giọng Pha trưởng và một số hợp âm của giọng Pha trưởng
- ★ **Bài 5.** Thường thức âm nhạc: Vài nét về lịch sử âm nhạc Việt Nam

Bài 1

HÁT

BÀI HÁT TUỔI TRẺ VIỆT NAM ƠI!

YÊU CẦU CẨN ĐẠT:

- Hát đúng cao độ, trường độ, lời ca và sắc thái; biểu lộ cảm xúc phù hợp với tính chất âm nhạc của bài hát *Tuổi trẻ Việt Nam ơi!*
- Biết hát với hình thức đơn ca, tốp ca, biết hát hai bè đơn giản.

Nghe và nêu cảm nhận của em về nội dung và tính chất âm nhạc trong bài hát *Tuổi trẻ Việt Nam ơi!*

TUỔI TRẺ VIỆT NAM ƠI!

Nhạc và lời: Sỹ Luân
Người soạn bè: Ái Cầm

Nhanh, nhiệt tình

The musical score consists of six staves of music in G clef, 4/4 time, and a key signature of one sharp. The lyrics are written below each staff. The first staff starts with the line: "Cầm tay mà đi bạn ơi! Cầm tay mà đi bạn ơi! Ta". The second staff continues with: "nghe trong trái tim này. Lời quê hương đang gọi ta. Chẳng ngại ngần". The third staff continues with: "chi đường xa. Những khó khăn sẽ vượt qua. Cầm tay mà". The fourth staff continues with: "đi bạn ơi! Cầm tay mà đi bạn ơi! Quê hương trong trái tim này.". The fifth staff continues with: "Nhịp đập hối thở đời ta. Tuổi trẻ nơi đây xông pha. Sẽ". The sixth staff concludes with: "chia tình yêu bao la. Tuổi trẻ ơi bay cao. Có biết bao hi vọng. Khao khát chiến thắng để thành công. Việt Nam ơi con tim mãi hiến".

dâng cho đời. Nhìn về một tương lai mới. Tuổi trẻ ơi hôm nay có biết
 bao con người mơ ước thấp sáng để dựng xây. Cùng kè
 vai bên nhau đến những nơi đang cần vì đời là những chuyến đi dài.

Bài hát *Tuổi trẻ Việt Nam ơi!* của tác giả Sỹ Luân (1982) được chọn để chào mừng Đại hội đại biểu Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh Thành phố Hồ Chí Minh lần thứ X và Đại hội đại biểu Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh toàn quốc lần thứ XI, nhiệm kỳ 2017 – 2022. Nội dung lời ca của bài hát thể hiện những khát vọng, hoài bão và ước mơ của tuổi trẻ được chung tay xây dựng quê hương, đất nước.

Bài hát có nhịp độ nhanh; tính chất vui tươi, hân hoan, nhiệt huyết; cấu trúc 2 đoạn nhạc: đoạn 1 từ ô nhịp 1 đến ô nhịp 16; đoạn 2 từ ô nhịp 16 đến hết bài.

Hướng dẫn thực hiện hát:

- Đọc lời ca theo tiết tấu của bài hát.
- Tập hát từng câu, theo tốc độ từ chậm đến nhanh; lấy hơi ở những chỗ có dấu lặng.
- Hát bài *Tuổi trẻ Việt Nam ơi!* thể hiện nhiệt huyết tuổi trẻ ở đoạn 1; mạnh mẽ, cao trào ở đoạn 2.

Hát bài *Tuổi trẻ Việt Nam ơi!* kết hợp vỗ tay theo nhịp.

1. Hát bè đoạn 2 bài *Tuổi trẻ Việt Nam ơi!* thể hiện sự hòa quyện âm thanh giữa 2 bè.

2. Dàn dựng và biểu diễn bài *Tuổi trẻ Việt Nam ơi!* theo hình thức đơn ca ở đoạn 1, tốp ca hoặc đồng ca ở đoạn 2.

Hướng dẫn thực hiện:

- Xác định hình thức trình bày của bài hát.
- Thảo luận các ý tưởng dàn dựng với các bạn: sáng tạo mẫu vận động cảm thụ phù hợp với tính chất âm nhạc của bài hát, lựa chọn trang phục phù hợp với nội dung bài hát, hình thể sân khấu.

Bài 2

NHẠC CỤ

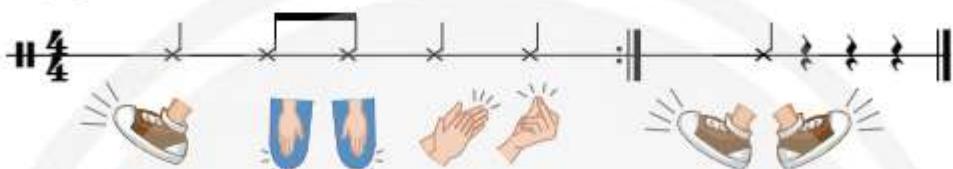
THỰC HÀNH ĐỆM HÁT BÀI TUỔI TRẺ VIỆT NAM ƠI!

YÊU CẦU CẨN ĐẶT:

- Biết kết hợp nhạc cụ gõ để đệm cho bài *Tuổi trẻ Việt Nam ơi!*
- Biết hoà tấu nhạc cụ thể hiện tiết tấu, giai điệu và hoà âm.

Vận động cơ thể theo mẫu tiết tấu sau:

1. Nhạc cụ thể hiện tiết tấu

Sử dụng nhạc cụ gõ để luyện tập hai mẫu tiết tấu sau:

Mẫu 1:

Thanh phách

Trống nhỏ

Mẫu 2:

Thanh phách

Trống nhỏ

2. Nhạc cụ thể hiện giai điệu

Thể hiện giai điệu sau bằng nhạc cụ phù hợp:

Nhanh, nhiệt tình

Biên soạn: Phương Thư

3. Nhạc cụ thể hiện hòa âm

Thể hiện các hợp âm theo âm hình tiết tấu sau bằng đàn ukulele:

Hoà tấu đoạn nhạc sau:

Biên soạn: Phương Thu

Nhanh, nhiệt tình

Nhạc cụ thể hiện giai điệu

Ukulele

Thanh phách

Trống nhô

C   *Am*   *F*

G⁷   *C*   *Am*   *F*   *G⁷*

Hướng dẫn thực hiện:

- Tập riêng từng loại nhạc cụ, thể hiện chính xác các dấu lặng.
- Xác định các câu nhạc trong đoạn hòa tấu, tập hòa tấu theo từng câu.
- Hòa tấu cả đoạn nhạc, giữ đều nhịp.

1. Vận dụng phần hòa tấu làm câu nhạc dạo đầu cho bài *Tuổi trẻ Việt Nam ơi!*.

2. Sử dụng mẫu vận động cơ thể ở phần Mở đầu (trang 9) để đệm cho bài hát *Tuổi trẻ Việt Nam ơi!*.

Bài 3

ĐỌC NHẠC

BÀI ĐỌC NHẠC SỐ 1 GIỌNG PHA TRƯỞNG

YÊU CẦU CẨN ĐẠT:

- Đọc đúng cao độ gam Pha trưởng.
- Đọc đúng cao độ, trường độ của *Bài đọc nhạc số 1* giọng Pha trưởng.

Nghé các âm ổn định của giọng Pha trưởng và nhắc lại bằng từ "la".

1. Bài đọc nhạc số 1 giọng Pha trưởng

Moderato

Tác giả: Hồ Ngọc Khải

2. Đọc gam Pha trưởng (F major/ F dur)

3. Đọc các âm ổn định của giọng Pha trưởng

4. Đọc quãng 1, quãng 2 và quãng 3 theo âm hình tiết tấu

Hướng dẫn thực hiện:

- Phân tích nhịp, vỗ tay theo âm hình tiết tấu.
- Xác định những chỗ có quãng 1, quãng 2 và quãng 3 trong bài.
- Đọc quãng đúng cao độ và tiết tấu.

5. Gõ tiết tấu

Hướng dẫn thực hiện:

- Mỗi bè sử dụng nhạc cụ gõ khác nhau.
- Chơi nhạc cụ gõ hoặc vỗ tay theo tiết tấu từng bè.
- Chia nhóm, cùng thực hiện gõ tiết tấu 2 bè.

Hướng dẫn thực hiện Bài đọc nhạc số 1 giọng Pha trưởng:

- Xác định các câu nhạc và các quãng có trong *Bài đọc nhạc số 1*.
- Tập đọc nhạc theo từng câu, sau đó đọc cả bài; giữ tốc độ đều đặn khi đọc nhạc.
- Sử dụng mẫu 1 hoặc mẫu 2 ở phần Nhạc cụ thể hiện tiết tấu (trang 9) để gõ đệm cho *Bài đọc nhạc số 1*.

Hãy sáng tạo động tác vận động cơ thể để đệm cho *Bài đọc nhạc số 1*.

Bài 4

LÍ THUYẾT
ÂM NHẠC

GIỌNG PHA TRƯỞNG VÀ MỘT SỐ HỢP ÂM CỦA GIỌNG PHA TRƯỞNG

YÊU CẦU CẨN ĐẶT:

- Nêu được đặc điểm, cấu trúc và một số hợp âm của giọng Pha trưởng.
- Nhận biết được bản nhạc viết ở giọng Pha trưởng.

Hãy quan sát, nêu nhận xét về hoá biểu và âm kết của *Bài đọc nhạc số 1*.

1. Giọng Pha trưởng

Giọng Pha trưởng có hoá biểu là 1 dấu Si giáng và âm chủ là âm Pha.

2. Một số hợp âm của giọng Pha trưởng

2.1 Các hợp âm ba của giọng Pha trưởng.

Giọng Pha trưởng có ba hợp âm ba chính: Pha trưởng (trên bậc I, kí hiệu: F), Si giáng trưởng (trên bậc IV, kí hiệu: B^b), Đô trưởng (trên bậc V, kí hiệu: C).

2.2. Hợp âm bảy át của giọng Pha trưởng

Hợp âm bảy xây dựng trên bậc Át (bậc V) của giọng Pha trưởng là hợp âm Đô bảy (kí hiệu: C⁷).

1. Hãy kể tên và thể hiện trên đàn phím điện tử hoặc đàn guitar các hợp âm ba chính, hợp âm bảy át của giọng Pha trưởng.

2. Hãy nghe và nêu cảm nhận về tính chất các hợp âm ba chính của giọng Pha trưởng.

Chép vào vở và đặt hợp âm cho *Bài đọc nhạc số 1*.

Hướng dẫn thực hiện:

- Kẻ khuông nhạc, viết khoá nhạc, chép nốt nhạc.
- Sử dụng các hợp âm đã học trong giọng Pha trưởng để đặt hợp âm.

Bài 5

THƯỜNG THỨC
ÂM NHẠC

VÀI NÉT VỀ LỊCH SỬ ÂM NHẠC VIỆT NAM

YÊU CẦU CẨN ĐẶT:

- Nêu được vài nét về các giai đoạn lịch sử âm nhạc Việt Nam.
- Kể được tên một số nhạc sĩ Việt Nam tiêu biểu.

Hãy nêu một số thời kì chính của lịch sử Việt Nam dựa vào các kiến thức lịch sử mà em đã học.

1. Các thời kì lịch sử âm nhạc Việt Nam

Âm nhạc Việt Nam trong khoảng 4000 năm hình thành và phát triển có ngọn nguồn tâm linh, tín ngưỡng và phong tục tập quán phong phú, mang tính bản địa, truyền thống Đông Nam Á; một nền âm nhạc dân gian đa dân tộc – nền tảng cho âm nhạc Việt Nam ngày nay. Lịch sử âm nhạc Việt Nam được chia thành ba thời kì phát triển lớn sau:

1.1. Âm nhạc trong buổi đầu dựng nước và giữ nước (từ thiên niên kỷ thứ II TCN đến thế kỷ thứ X)

a. Âm nhạc thời Hùng Vương (từ đầu thiên niên kỷ thứ II TCN đến đầu thiên niên kỷ thứ I TCN)

Âm nhạc Việt Nam được đánh dấu từ thời các Vua Hùng xây dựng nước Văn Lang.

- Sinh hoạt ca nhạc: gắn liền với những lễ hội tín ngưỡng.
- Hình thành và phát triển một truyền thống âm nhạc các dân tộc.
- Nhạc khí gồm ba loại cơ bản: họ màng rung (trống da), họ tự thân vang (trống đồng, đàn đá, cồng chiêng, sênh,...) họ hơi (khèn bè, tù và).

1.2. Âm nhạc thời kì xây dựng quốc gia phong kiến độc lập tự chủ và bảo vệ đất nước chống những cuộc xâm lăng của phong kiến phương Bắc (từ thế kỷ X đến cuối thế kỷ XIX)

a. Âm nhạc trong giai đoạn xây dựng và củng cố quốc gia phong kiến độc lập tự chủ (từ thế kỷ X đến thế kỷ XV)

Giai đoạn phát triển đất nước dưới các triều đại nhà Ngô, Đinh, Tiền Lê, Lý,... Âm nhạc Việt thể hiện sự giao thoa và tiếp thu nhiều yếu tố âm nhạc của Trung Hoa, Ấn Độ; bước đầu phát triển về đào tạo âm nhạc và thành tựu trong nhiều lĩnh vực,... Âm nhạc dân gian phát triển và có mối quan hệ gắn bó với âm nhạc cung đình.

- Nhạc khí: trống dọc và trống ngang, sáo ngang có lỗ bấm,...
- Xuất hiện các hình thức sinh hoạt âm nhạc:
  - + Dân ca gắn với phường nghề,...
  - + Hát ru, hát đồng dao, hát giao duyên,...
  - + Ca nhạc tín ngưỡng dân gian và nghi lễ phong tục: hát quan họ, hát cửa đình, hát văn, hát bóng rỗi,...
- Sân khấu ca kịch: chèo, tuồng,...

b. Âm nhạc trong giai đoạn Bắc thuộc và chống Bắc thuộc (từ thiên niên kỷ thứ I TCN đến thế kỷ thứ X)

Âm nhạc Việt Nam ở giai đoạn chuyển tiếp, hơn 1 000 năm bị đô hộ và ảnh hưởng từ phong kiến phương Bắc. Âm nhạc cư dân biên giới phía Nam ảnh hưởng đậm nét của văn hóa Ấn Độ.

- Hình thành nền âm nhạc cung đình.
- Nhạc khí: du nhập các loại nhạc cụ như chũm choẹ, sáo ngang, trống dọc,...

b. Âm nhạc trong giai đoạn cực thịnh chuyển sang suy thoái của chế độ phong kiến ở Việt Nam (từ thế kỷ XV đến thế kỷ XIX)

Dưới các triều đại nhà Lê, Tây Sơn và Nguyễn, âm nhạc cung đình và âm nhạc dân gian tiếp tục phát triển. Trong đó có: ca trù, ca Huế,...

- Dàn nhạc: Nhã nhạc phát triển trong cung đình (Tiểu nhạc và Đại nhạc); dàn bát âm, ngũ âm của người Việt và người Khmer Nam Bộ; dàn nhạc lễ hội của người Chăm.
- Nhạc khí: du nhập các loại đàn nhị, hồ, tranh, tỳ bà, sáo,...; tự phát triển các loại đàn bầu, đáy, nguyệt, phách, sênh tiền, song loan,...

1.3. Âm nhạc Việt Nam trong cuộc đụng độ với những cuộc xâm lăng của phương Tây và đấu tranh giành độc lập thống nhất, xây dựng chủ nghĩa xã hội (từ giữa thế kỉ XIX đến nay)

a. Âm nhạc trong giai đoạn từ giữa thế kỉ XIX đến Cách mạng Tháng Tám 1945

Thực dân Pháp xâm lược Việt Nam (1858). Âm nhạc Việt Nam tiếp thu những yếu tố của âm nhạc phương Tây.

- Thể loại: Cải cách sân khấu truyền thống chèo, tuồng; hình thành Đờn ca tài tử Nam Bộ và sân khấu cải lương; tân nhạc ra đời (1938).
- Âm nhạc phát triển dựa trên diệu thức trưởng, thứ của thang âm phương Tây và thang năm âm của dân tộc.
- Các ban nhạc hình thành với ba khuynh hướng sáng tác: lãng mạn, hùng ca yêu nước và cách mạng.

c. Âm nhạc trong giai đoạn từ 1954 – 1975

Sau Hiệp định Genève tạm chia đất nước thành hai miền.

Miền Bắc: Hình thành nền âm nhạc kinh viện; âm nhạc quần chúng phát triển. Thành lập Hội nhạc sĩ Việt Nam (1957), Trường Âm nhạc Việt Nam (1956),... Thể loại âm nhạc: ca khúc, hợp xướng, thính phòng, giao hưởng, nhạc kịch và vũ kịch.

Miền Nam: Hoạt động âm nhạc yêu nước, cách mạng ở vùng giải phóng và đô thị phát triển. Thành lập Trường quốc gia Âm nhạc và Kịch nghệ Sài Gòn (1956); Trường quốc gia Âm nhạc Huế (1962). Thể loại âm nhạc: ca khúc theo phong cách tân nhạc, nhạc trẻ.

b. Âm nhạc trong giai đoạn từ 1945 – 1954

Giai đoạn phát triển mới trong nghệ thuật âm nhạc.

- Thể loại ca nhạc: ca khúc với đề tài cách mạng, yêu nước; xuất hiện hợp xướng, trường ca, ca cảnh,...
- Thành lập Đoàn Nhạc sĩ Việt Nam (1948), Ban Âm nhạc (1953) để nghiên cứu âm nhạc và đào tạo nhạc sĩ.

d. Âm nhạc trong giai đoạn từ 1975 đến nay

Đất nước thống nhất; mở rộng giao lưu với âm nhạc thế giới. Hoạt động sáng tác và biểu diễn phát triển mạnh mẽ.

- Thể loại: đa dạng với ca khúc, hợp xướng; âm nhạc thính phòng – giao hưởng; âm nhạc cổ truyền; nhạc kịch, sân khấu, điện ảnh; nhạc trẻ, âm nhạc thiếu nhi.
- Công tác sưu tầm, nghiên cứu, lí luận phê bình tiếp tục phát triển.
- Các cơ sở đào tạo được đầu tư ở Hà Nội, Huế, Thành phố Hồ Chí Minh đến các tỉnh thành.
- Giáo dục âm nhạc được chú trọng. Môn Âm nhạc được chính thức đưa vào nhà trường ở 3 cấp học phổ thông.

2. Giới thiệu một số tác giả, tác phẩm tiêu biểu

Giai đoạn 1945 – 1954

- Nhạc sĩ Đỗ Nhuận (1922 – 1991), ca khúc *Hành quân xa*, *Chiến thắng Điện Biên*, *Vui mở đường*, *Việt Nam quê hương tôi*, nhạc kịch *Người tạc tượng*,...
- Nhạc sĩ Lưu Hữu Phước (1921 – 1989), ca khúc *Lên đàng*, *Ca ngợi Hồ chủ tịch*, *Reo vang bình minh*, *Tiến về Sài Gòn*,...
- Nhạc sĩ Văn Cao (1923 – 1995), ca khúc *Làng tôi*, *Ca ngợi Hồ chủ tịch*, *Mùa xuân đầu tiên*, *Trường ca sông Lô*,...

Giai đoạn 1954 – 1975

- Nhạc sĩ Huy Du (1926 – 2007), ca khúc *Anh vẫn hành quân* (thơ Trần Hữu Thung), *Đường chúng ta đi* (thơ Xuân Sách), *Tình em* (thơ Ngọc Sơn); tam tấu *Kể chuyện sông Hồng*,...
- Nhạc sĩ Hoàng Vân (1930 – 2018), ca khúc *Tôi là người thợ lò*, *Quảng Bình quê taơi*, *Người chiến sĩ ấy*, *Mùa hoa phượng nở*, giao hưởng thơ *Thành đồng Tổ quốc*,...
- Nhạc sĩ Xuân Hồng (1928 – 1996), ca khúc *Xuân chiến khu*, *Tiếng chày trên sóc Bom Bo*, *Người mẹ của tôi*, *Mùa xuân trên thành phố Hồ Chí Minh*,...

Giai đoạn 1975 đến nay

- Nhạc sĩ Phó Đức Phương (1944 – 2020), ca khúc *Những cô gái quan họ*, *Hồ trên núi*, *Một thoáng Tây Hồ*, *Chảy đi sông ơi*,...
- Nhạc sĩ An Thuyên (1949 – 2015), ca khúc *Em chọn lối này*, *Đêm nghe hát đò đưa nhớ Bác*, *Ca dao em và tôi*, *Mẹ Việt Nam anh hùng*,...
- Nhạc sĩ Phạm Minh Tuấn sinh năm 1942, hiện nay sinh sống tại thành phố Hồ Chí Minh. Ca khúc *Qua sông*, *Bài ca không quên*, *Khát vọng*, *Đất nước* (thơ Tạ Hữu Yên),...
- Nhạc sĩ Nguyễn Cường sinh năm 1943, hiện nay sinh sống tại thành phố Hà Nội. Ca khúc *Hồ biển*, *Một nét ca trù ngày xuân*, *Ơi M'Drak*, *Li cà phê Ban Mê*,...

1. Kể tên các thời kỳ phát triển của nền âm nhạc Việt Nam.

2. Hãy cho biết loại hình nghệ thuật Đờn ca tài tử Nam Bộ ra đời vào giai đoạn nào.

3. Kể tên một số tác giả, tác phẩm Việt Nam tiêu biểu.

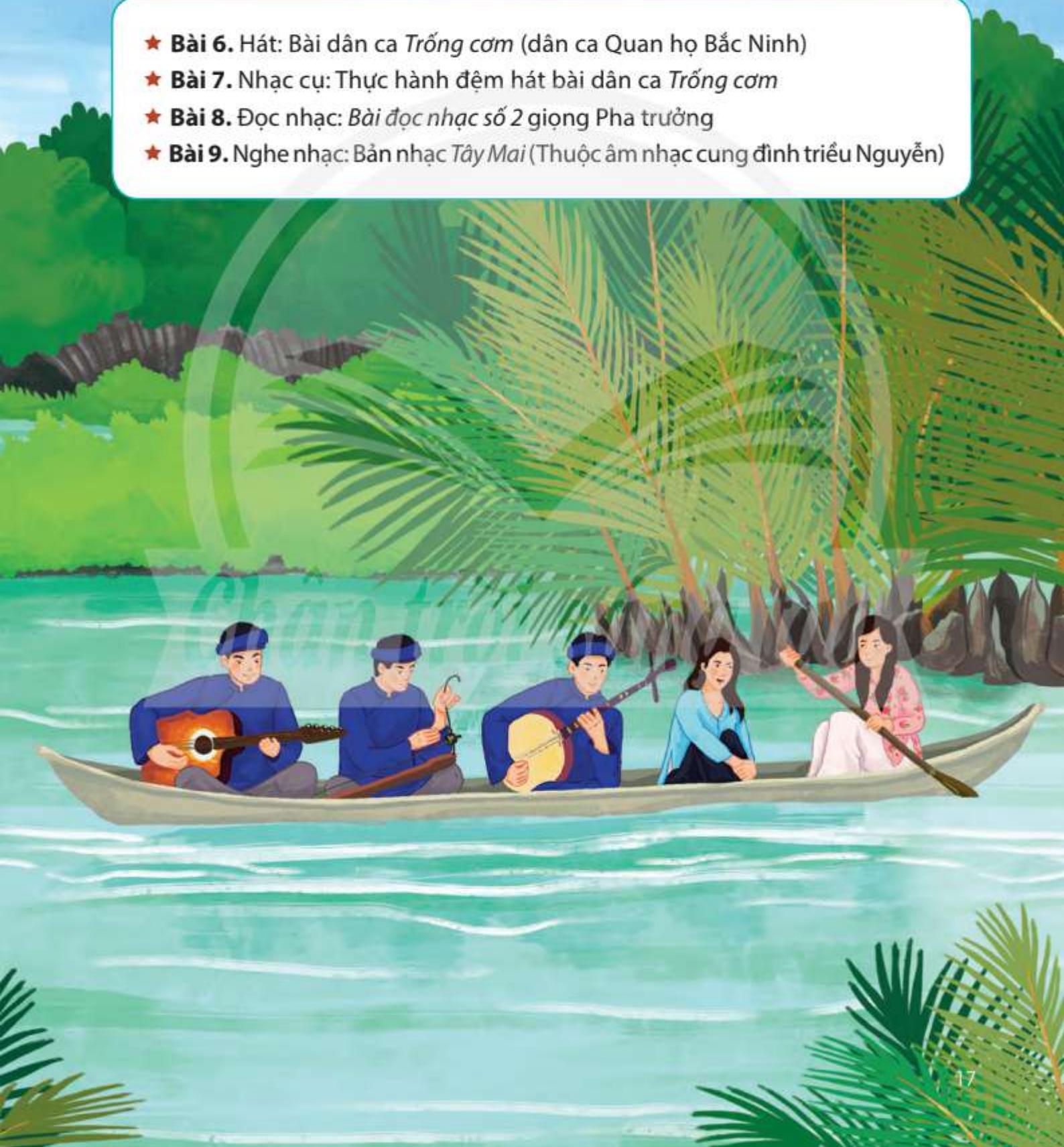
Nêu cảm nhận của em về nội dung, tính chất âm nhạc sau khi nghe một số tác phẩm được giới thiệu trong mục 2.

Chủ đề

2

KHÚC CA CỘI NGUỒN

- ★ **Bài 6.** Hát: Bài dân ca *Trống cơm* (dân ca Quan họ Bắc Ninh)
- ★ **Bài 7.** Nhạc cụ: Thực hành đệm hát bài dân ca *Trống cơm*
- ★ **Bài 8.** Đọc nhạc: *Bài đọc nhạc số 2 giọng Pha trưởng*
- ★ **Bài 9.** Nghe nhạc: Bản nhạc *Tây Mai* (Thuộc âm nhạc cung đình triều Nguyễn)

Bài 6

HÁT

BÀI DÂN CA TRỐNG CƠM

YÊU CẦU CẨN ĐẶT:

- Hát đúng cao độ, trường độ, lời ca, sắc thái của bài dân ca *Trống cơm*.
- Biểu lộ cảm xúc phù hợp với tính chất âm nhạc của bài dân ca *Trống cơm*.

Nghe và nêu cảm nhận của em về nội dung, tính chất âm nhạc của bài dân ca *Trống cơm*.

TRỐNG CƠM

Nhanh vừa - Dí dỏm

Dân ca Quan họ Bắc Ninh
Sưu tầm và kí âm: Minh Châu

Tinh bằng có cái trống cơm khen ai khéo
võ áy mây bông nén bông áy mây bông nén bông. Một
bày tang tình con nít, một bày tang tình con
nít áy mây lội lội lội lội sông áy mây đi
tìm, em nhớ thương ai đôi con mắt áy mây lim
dim, đôi con mắt áy mây lim dim. Một
bày tang tình con nhện o o áy mây chǎng tơ, chǎng

Tờ áy mây đì tìm, em nhớ thương ai, duyên
nợ khách tang bồng, duyên nợ khách tang bồng.

Trống cơm – dân ca Quan họ Bắc Ninh, là bài hát phổ biến và thường được hát kết hợp với múa trong các dịp lễ hội mùa xuân. Bài dân ca *Trống cơm* có nhịp độ nhanh vừa; giai điệu có tính chất tươi vui, rộn ràng và duyên dáng của không khí ngày hội.

Sức lan toả của bài dân ca *Trống cơm* không chỉ trong nước mà còn được trình diễn ở nhiều nước trên thế giới và được nhiều nhạc sĩ Việt Nam chuyển soạn cho hợp xướng, độc tấu và hoà tấu nhạc cụ.

Hướng dẫn thực hiện:

- Xác định những chỗ lấp hở trong bài.
- Hát bài dân ca *Trống cơm* đúng cao độ, trường độ với nhịp độ nhanh vừa.
- Thể hiện tính chất tươi vui, rộn ràng của bài dân ca.

Hát bài dân ca *Trống cơm* theo lối đối đáp kết hợp vận động theo nhịp điệu.

1. Em cùng bạn dàn dựng và biểu diễn bài dân ca *Trống cơm* theo gợi ý sau:

- Lần thứ 1: hát tốp ca kết hợp gõ đệm.
- Lần thứ 2: hát tốp ca kết hợp vận động minh họa.

2. Em hãy sưu tầm một bài dân ca Bắc Bộ và cùng bạn thể hiện bài hát bằng các hình thức khác nhau.

Bài 7

NHẠC CỤ

THỰC HÀNH ĐỆM HÁT BÀI DÂN CA TRỐNG CƠM

YÊU CẦU CẨN ĐẶT:

- Biết đệm cho bài dân ca *Trống cơm* bằng nhạc cụ gõ.
- Biết hoà tấu nhạc cụ thể hiện tiết tấu và nhạc cụ thể hiện giai điệu.

Thực hiện trò chơi “truyền tin tiết tấu” theo nhóm.

Hướng dẫn cách chơi:

- Chia lớp thành bốn nhóm, mỗi nhóm cử một học sinh đại diện.
- Học sinh đại diện quan sát và ghi nhớ 1 mẫu tiết tấu cụ thể từ giáo viên; sau đó, gõ mẫu tiết tấu cho một học sinh kế tiếp. Hoạt động truyền tin được thực hiện tương tự đến học sinh cuối cùng của nhóm.
- Học sinh cuối cùng viết mẫu tiết tấu lên bảng, cả lớp quan sát và đánh giá.
- Nhóm thắng cuộc là nhóm thực hiện truyền tin nhanh và viết lại mẫu tiết tấu chính xác nhất.

1. Nhạc cụ thể hiện tiết tấu

Thể hiện mẫu tiết tấu sau bằng thanh phách và trống nhỏ:

Thanh phách

Trống nhỏ

2. Nhạc cụ thể hiện giai điệu

Thể hiện giai điệu sau bằng nhạc cụ phù hợp:

Nhanh vừa - *Dí dòm*

Biên soạn: Phương Thu

Hoà tấu đoạn nhạc sau:

Biên soạn: Phương Thu

Nhanh vừa - Dì dòm

Hướng dẫn thực hiện:

- Tập riêng từng loại nhạc cụ, thể hiện chính xác các dấu lặng.
- Xác định các câu nhạc trong đoạn hòa tấu, tập hòa tấu theo từng câu.
- Hòa tấu cả đoạn nhạc, giữ đều nhịp.

1. Sử dụng phần hòa tấu nhạc cụ để dạo đầu cho bài dân ca *Trống cơm*.

2. Em hãy cùng bạn sáng tạo một mẫu tiết tấu cho thanh phách và song loan để gõ đệm cho bài *Trống cơm*.

Bài 8

ĐỌC NHẠC

BÀI ĐỌC NHẠC SỐ 2 GIỌNG PHA TRƯỞNG

YÊU CẦU CẨN ĐẶT:

- Đọc đúng cao độ, trường độ, nhịp độ và sắc thái của *Bài đọc nhạc số 2 giọng Pha trưởng*.
- Biết đọc nhạc kết hợp với gõ đệm hoặc đánh nhịp $\frac{2}{4}$.

Đọc các nhóm âm của giọng Pha trưởng sau đây:

1. Bài đọc nhạc số 2 giọng Pha trưởng

Dân ca Tiệp Khắc

Allegro

2. Đọc quãng 1, quãng 2 và quãng 3 theo âm hình tiết tấu

Hướng dẫn thực hiện:

- Phân tích nhịp, vỗ tay theo âm hình tiết tấu.
- Xác định những chỗ có quãng 2, quãng 3 trong bài.
- Đọc quãng đúng cao độ và chính xác tiết tấu.

3. Gõ tiết tấu

Hướng dẫn thực hiện:

- Mỗi bè sử dụng nhạc cụ gõ khác nhau.
- Chơi nhạc cụ gõ hoặc vỗ tay theo tiết tấu từng bè.
- Chia nhóm, cùng thực hiện gõ tiết tấu 2 bè.

Hướng dẫn thực hiện Bài đọc nhạc số 2 giọng Pha trưởng:

- Xác định các câu nhạc và các quãng có trong Bài đọc nhạc số 2.
- Tập đọc nhạc theo từng câu, sau đó đọc cả bài; giữ tốc độ đều đặn khi đọc nhạc.
- Thể hiện sắc thái chính xác và rõ ràng.
- Đọc Bài đọc nhạc số 2 kết hợp đánh nhịp $\frac{2}{4}$.

Hãy sáng tạo mẫu tiết tấu phối hợp giữa hai nhạc cụ thanh phách và song loan để đệm cho Bài đọc nhạc số 2.

Bài 9

NGHE NHẠC

BẢN NHẠC TÂY MAI (THUỘC ÂM NHẠC CUNG ĐÌNH TRIỀU NGUYỄN)

YÊU CẦU CẨN ĐẶT:

Biết lắng nghe và biểu lộ cảm xúc; cảm nhận được vẻ đẹp, giá trị nghệ thuật và liệt kê được một số nhạc cụ tham gia hòa tấu bản nhạc Tây Mai.

Em hãy giới thiệu đôi nét về triều Nguyễn ở Việt Nam dựa vào các kiến thức về lịch sử đã học.

1. Giới thiệu Nhã nhạc cung đình Huế

Âm nhạc cung đình được hình thành và phát triển trong các triều đại phong kiến Việt Nam đến nửa đầu thế kỷ XX, bao gồm âm nhạc nghi thức, nghi lễ và các hoạt động âm nhạc trong cung đình.

Nhã nhạc: là tên gọi các loại nhạc được coi là tao nhã theo quan niệm của giai cấp phong kiến, được sử dụng trong cung đình để phân biệt với các loại nhạc dùng trong dân gian (thường gọi là tục nhạc). Nhã nhạc ngày nay chủ yếu được hiểu là nhạc được sử dụng trong nghi lễ triều chính và phục vụ nhu cầu giải trí trong cung đình. (trong đó bao gồm cả Đại nhạc, Tiểu nhạc và một số điệu múa cung đình).

Nhã nhạc được UNESCO ghi danh là kiệt tác Di sản truyền khẩu và phi vật thể của Nhân loại vào ngày 7 tháng 11 năm 2003. Hiện nay, Nhã nhạc được tiếp tục bảo tồn qua công tác nghiên cứu, sưu tầm, phục dựng và biểu diễn các bài bản, tiết mục,...

Dàn Tiểu nhạc cung đình Huế
(Nguồn: Nguyễn Phú Thị Xuân Lê)

2. Bản nhạc *Tây mai*

TÂY MAI

(Nhã nhạc cung đình Huế)

Sưu tầm và kí âm: Vĩnh Phúc

The musical score for 'Tây Mai' is presented in five staves. The first four staves are identical, each starting with a quarter note followed by a series of eighth-note patterns. The fifth staff begins with a half note followed by a series of eighth-note patterns.

Tây mai một trong 10 bản Ngự (*Thập thủ liên hoàn*) thuộc hệ thống Tiểu nhạc. Bản nhạc thể hiện cảm xúc của con người trước thiên nhiên tươi đẹp của mùa xuân; đặc biệt là hoa mai, một loại hoa thường được chưng ngày Tết cổ truyền Việt Nam. Tính chất âm nhạc của bài vui tươi, trong sáng; thể hiện cuộc sống thanh bình, êm ám.

Tham gia hoà tấu bài *Tây mai* gồm các nhạc khí: trống bản, đàn nguyệt, đàn nhị, đàn tam, đàn tỳ bà và phách tiễn.

Hướng dẫn nghe nhạc:

- Tìm hiểu cấu trúc bản nhạc (câu nhạc, đoạn nhạc,... các nhạc cụ tham gia diễn tấu).
- Cùng lắng nghe, cảm nhận âm sắc nhạc cụ, các kĩ thuật diễn tấu, sự thay đổi về sắc thái, sự hòa quyện âm thanh giữa các nhạc cụ,... để hiểu thêm về nội dung và giá trị nghệ thuật của bản nhạc.

1. Cho biết cảm nhận của em khi nghe bản nhạc *Tây mai*.

2. Nghe và nêu tên một số nhạc cụ dân tộc tham gia hoà tấu trong bản nhạc *Tây mai*.

Em hãy sử dụng nhạc cụ thể hiện giai điệu đã học để diễn tấu câu nhạc dưới đây trong bản *Tây mai*.

Sưu tầm và kí âm: Vĩnh Phúc

Chủ đề

3

MÙA XUÂN TÌNH BẠN

- ★ **Bài 10.** Hát: Bài hát *Ngôi trường mùa xuân*
- ★ **Bài 11.** Nhạc cụ: Thực hành đệm hát bài *Ngôi trường mùa xuân*
- ★ **Bài 12.** Đọc nhạc: *Bài đọc nhạc số 3 giọng Rê thứ*
- ★ **Bài 13.** Lí thuyết âm nhạc: Giọng Rê thứ và một số hợp âm của giọng Rê thứ
- ★ **Bài 14.** Thường thức âm nhạc: Sơ lược về âm nhạc thính phòng

Bài 10

HÁT

BÀI HÁT NGÔI TRƯỜNG MÙA XUÂN

YÊU CẦU CẨN ĐẠT:

- Hát đúng cao độ, trื่ngh độ, lời ca và sắc thái; biểu lộ cảm xúc phù hợp với tính chất âm nhạc của bài hát *Ngôi trường mùa xuân*.
- Biết hát với hình thức đơn ca, tốp ca; biết hát hai bè đơn giản; biết điều chỉnh giọng hát để tạo nên sự hài hoà giữa các bè.

Nghe và nêu cảm nhận về nội dung và tính chất âm nhạc trong bài hát *Ngôi trường mùa xuân*.

NGÔI TRƯỜNG MÙA XUÂN

Vìра phái – Tình cảm ♩ = 100

Nhạc và lời: Cao Minh Khanh

Mùa xuân vui tươi em đón mừng xuân, gió xuân đang
về. Bạn bè thân yêu, em đón chào xuân, hát vang sân
trường. Mây bay, mây bay, ên liêng trời xanh, xuân đến muôn
nhà. Tươi thắm hoa đào, nụ cười xinh xinh, má em vui hồng.
Mùa xuân vui... xinh, má em hồng duyên.
Xuân yêu thương dưới mái trường, trong tiếng ca bạn

bè bầu trời xuân thiết tha.
 Xuân ơi xuân hát giữa
 trời, vui xuân dưới mái trường, em kính yêu thầy cô.
 ...cô. Mùa xuân vui sao! Náo nức lòng em, mỗi khi xuân về,
 Bạn bè thân yêu, vang tiếng đàn ngan, múa vui tung bừng.
 Hoa tươi lung linh, dưới bầu trời xanh, chim hót vang lừng.
 Xuân đến muôn người, nụ cười hồn nhiên, tiếng ca xuân hồng.
 Mùa xuân vui... ...nhiên, khúc ca mùa xuân. Hát dưới ngôi
 trường, hồng hoa xuân sắc nụ cười thân thương.

Ngôi trường mùa xuân của tác giả Cao Minh Khanh (1945 – 2012) là một trong 100 bài hát tiêu biểu của cuộc vận động sáng tác ca khúc về ngành Giáo dục tổ chức năm 2007 – 2008.

Bài hát có nhịp độ vừa phải; giai điệu trong sáng, uyển chuyển; nội dung thể hiện cảm xúc yêu thương của các em học sinh với mái trường mùa xuân – nơi tràn đầy tình cảm thầy cô và bè bạn, có vườn hoa muôn sắc dưới bầu trời ước mơ.

Ngôi trường mùa xuân có cấu trúc gồm 3 đoạn nhạc: đoạn 1 từ "Mùa xuân vui tươi..." đến "...má em hồng duyên"; đoạn 2 từ "Xuân yêu thương dưới mái trường..." đến "...em kính yêu thầy cô"; đoạn 3 từ "Mùa xuân vui sao..." đến hết.

Hướng dẫn thực hiện:

- Em hãy so sánh giai điệu đoạn nhạc 1 và đoạn nhạc 3 của bài hát.
- Tập hát riêng từng bè, đúng cao độ, trường độ.
- Điều chỉnh giọng hát tạo nên sự hòa quyện giữa các bè.

Hát bài *Ngôi trường mùa xuân* với tính chất trữ tình, nhẹ nhàng.

Em cùng bạn dàn dựng và biểu diễn hợp xướng bài *Ngôi trường mùa xuân*.

Bài 11

NHẠC CỤ

THỰC HÀNH ĐỆM HÁT BÀI NGÔI TRƯỜNG MÙA XUÂN

YÊU CẦU CẨN ĐẶT:

- Biết kết hợp nhạc cụ gõ để đệm cho bài *Ngôi trường mùa xuân*.
- Biết hoà tấu nhạc cụ thể hiện tiết tấu, giai điệu và hoà âm.

Vận động cơ thể theo mẫu tiết tấu sau:

1. Nhạc cụ thể hiện tiết tấu

Sử dụng nhạc cụ gõ để luyện tập hai mẫu tiết tấu sau:

Mẫu 1:

Mẫu 2:

2. Nhạc cụ thể hiện giai điệu

Thể hiện giai điệu sau bằng nhạc cụ phù hợp:

Biên soạn: Phương Thu

Vừa phái - Tình cảm

3. Nhạc cụ thể hiện hòa âm

Thể hiện các hợp âm theo âm hình tiết tấu sau bằng đàn ukulele:

Hoà tấu đoạn nhạc sau:

Biên soạn: Phương Thu

Vừa phái - Tình cảm

Hướng dẫn thực hiện:

- Tập riêng từng loại nhạc cụ, đúng cao độ, trường độ và thể hiện đúng tính chất âm nhạc của bài.
- Xác định các câu nhạc trong đoạn hòa tấu, tập hòa tấu theo từng câu.
- Hòa tấu cả đoạn nhạc, giữ đều nhịp.

1. Vận dụng phần hòa tấu làm câu nhạc dạo đầu cho bài *Ngôi trường mùa xuân*.

2. Sử dụng mẫu 1, mẫu 2 ở phần Nhạc cụ thể hiện tiết tấu (trang 29) để gõ đệm cho bài *Ngôi trường mùa xuân*.

Bài 12

ĐỌC NHẠC

BÀI ĐỌC NHẠC SỐ 3 GIỌNG RÊ THỨ

YÊU CẦU CẨN ĐẶT:

Đọc đúng cao độ, trường độ của *Bài đọc nhạc số 3 giọng Rê thứ*, cảm nhận được sự hòa quyện của âm thanh khi đọc có bè.

Hãy nghe gam Rê thứ tự nhiên và nhắc lại bằng từ "la".

1. Bài đọc nhạc số 3 giọng Rê thứ

Moderato

Tác giả: Lê Minh Phước

2. Đọc gam của giọng Rê thứ (D minor/ D moll)

3. Đọc các âm ổn định của giọng Rê thứ

4. Đọc quãng 2, quãng 4 theo âm hình tiết tấu

Hướng dẫn thực hiện:

- Phân tích nhịp, vỗ tay theo âm hình tiết tấu.
- Xác định những chỗ có quãng 2, quãng 4 trong bài.
- Đọc quãng đúng cao độ và chính xác tiết tấu.

5. Gõ tiết tấu

Hướng dẫn thực hiện:

- Mỗi bè sử dụng nhạc cụ gõ khác nhau.
- Chơi nhạc cụ gõ hoặc vỗ tay theo tiết tấu từng bè.
- Chia nhóm, cùng thực hiện gõ tiết tấu 2 bè.

Hướng dẫn thực hiện Bài đọc nhạc số 3 giọng Rê thứ:

- Xác định các câu nhạc và các quãng có trong Bài đọc nhạc số 3.
- Tập đọc nhạc theo từng câu của mỗi bè; giữ tốc độ đều đặn.
- Đọc nhạc 2 bè cả bài theo tốc độ từ chậm đến nhanh.
- Đọc Bài đọc nhạc số 3 kết hợp đánh nhịp $\frac{3}{8}$.

Hãy sáng tạo mẫu tiết tấu, sử dụng nhạc cụ gõ phù hợp để đệm cho Bài đọc nhạc số 3.

Bài 13

LÍ THUYẾT
ÂM NHẠC

GIỌNG RÊ THỨ VÀ MỘT SỐ HỢP ÂM CỦA GIỌNG RÊ THỨ

YÊU CẦU CẨN ĐẠT:

- Nêu được đặc điểm, cấu trúc và một số hợp âm của giọng Rê thứ.
- Nhận biết được bản nhạc được viết ở giọng Rê thứ.
- Cảm nhận được sự khác nhau về tính chất giữa giọng Pha trưởng và Rê thứ.

Em hãy đọc các âm ổn định của giọng La thứ và giọng Mi thứ.

1. Giọng Rê thứ

Giọng Rê thứ có hoá biểu là 1 dấu Si giáng và âm chủ là âm Rê.

Giọng Rê thứ tự nhiên có cấu trúc như sau:

Giọng Rê thứ hoà thanh có bậc VII tăng lên nửa cung, cấu trúc như sau:

2. Một số hợp âm của giọng Rê thứ

2.1. Các hợp âm ba của giọng Rê thứ

Giọng Rê thứ tự nhiên có ba hợp âm ba chính là: Rê thứ (trên bậc I, kí hiệu: Dm), Son thứ (trên bậc IV, kí hiệu: Gm), La thứ (trên bậc V, kí hiệu: Am).

Giọng Rê thứ hoà thanh có ba hợp âm ba chính là: Rê thứ (trên bậc I, kí hiệu: Dm), Son thứ (trên bậc IV, kí hiệu: Gm), La trưởng (trên bậc V, kí hiệu: A).

2.2. Hợp âm bảy át của giọng Rê thứ hoà thanh

Hợp âm bảy xây dựng trên bậc át của giọng Rê thứ hoà thanh là hợp âm La bảy (kí hiệu: A⁷).

 1. Hãy kể tên và thể hiện trên đàn phím điện tử hoặc đàn guitar các hợp âm ba chính của giọng Rê thứ tự nhiên.

2. Hãy kể tên và thể hiện trên đàn phím điện tử hoặc đàn guitar hợp âm át và hợp âm bảy át của giọng Rê thứ hoà thanh.

3. Hãy nghe và nêu cảm nhận về tính chất các hợp âm ba chính của giọng Rê thứ tự nhiên.

 1. Đặt hợp âm đệm cho Bài đọc nhạc số 3 bằng cách sử dụng các hợp âm đã học trong giọng Rê thứ hoà thanh.

2. Sưu tầm, nghe và nêu cảm nhận về tính chất của một bài hát viết ở giọng Pha trưởng và một bài hát viết ở giọng Rê thứ.

Bài 14

THƯỜNG THỨC
ÂM NHẠC

SƠ LƯỢC VỀ ÂM NHẠC THÍNH PHÒNG

YÊU CẦU CẨN ĐẶT:

- Nêu được một số đặc điểm của âm nhạc thính phòng.
- Kể được tên một số tác phẩm âm nhạc thính phòng tiêu biểu.
- Cảm nhận được giá trị nghệ thuật của một số tác phẩm âm nhạc thính phòng.

Nghe và xem trích đoạn *Bài ca người chèo thuyền xứ Venice* của Mendelssohn Bartholdy để cảm nhận về tính chất của âm nhạc thính phòng.

1. Khái niệm về âm nhạc thính phòng

Âm nhạc thính phòng (chamber music) là thể loại khí nhạc hoặc thanh nhạc dành cho số lượng nhỏ người biểu diễn (độc tấu, song tấu, tam tấu, tứ tấu,... và đơn ca, song ca, tam ca,...) thường được biểu diễn trong phạm vi không gian nhỏ (phòng hoà nhạc nhỏ) với lượng khán giả vừa phải.

2. Một số đặc điểm của âm nhạc thính phòng

Đặc điểm của âm nhạc thính phòng biểu hiện ở sự tinh tế, cô đọng trong từng giai điệu, nhịp điệu và phương thức biểu cảm. Âm nhạc thính phòng có ưu thế đặc biệt về khả năng biểu hiện những cảm xúc trữ tình, làm lay động tâm hồn con người.

Thể loại âm nhạc thính phòng thường gặp là: Prelude, Serenade, Nocturne, Romance, Fantasy, Rhapsody, Sonata,...

Trong âm nhạc cổ truyền Việt Nam, ca Trù (Bắc Bộ), ca Huế (Trung Bộ), Đờn ca tài tử (Nam Bộ) được xem như là thể loại âm nhạc thính phòng.

3. Một số nhạc cụ tham gia hòa tấu thính phòng

Các nhạc cụ tham gia dàn nhạc thính phòng thường gặp có: đàn piano; các nhạc cụ bộ dây phương Tây (violin, viola, cello, double bass); các nhạc cụ bộ gỗ (flute, oboe, clarinet) và các nhạc cụ thuộc bộ đồng (horn, trumpet, trombone,...), nhạc cụ dân tộc như đàn nhị, nguyệt, tranh, sáo, bầu,...

*Tam tấu bộ dây
(Nguồn: Shutterstock)*

4. Một số tác phẩm thính phòng thế giới và Việt Nam

- *Nocturne op.48, No.1 (cmoll)*, F. Chopin (1810 – 1849), nhạc sĩ Ba Lan.
- *Điệu nhảy Hungari số 5*, J. Brahms (1833 – 1897), nhạc sĩ Đức.
- *Tháng sáu, Bài hát chèo thuyền*, P. Tchaikovsky (1840 – 1893), nhạc sĩ Nga.
- *Kể chuyện Sông Hồng* (tam tấu), Huy Du (1926 – 2007), nhạc sĩ Việt Nam.
- *Chủ đề và biến tấu cho piano*, Đỗ Hồng Quân (1956), nhạc sĩ Việt Nam.

Hướng dẫn thực hiện:

- Tìm hiểu một số thông tin chung về tác phẩm và tác giả cần nghe.
- Tìm hiểu cấu trúc tác phẩm (câu nhạc, đoạn nhạc,...) và xác định chủ đề của tác phẩm.
- Nghe, cảm nhận tính chất âm nhạc, nhạc cụ tham gia diễn tấu, sắc thái, sự hòa quyện giữa các nhạc cụ,... để hiểu thêm về nội dung và giá trị nghệ thuật của tác phẩm.

Hãy cho biết tác phẩm âm nhạc thính phòng có những thể loại nào.

1. Hãy nghe và kể tên các nhạc cụ diễn tấu trong *Tứ tấu Tây Nguyên* của nhạc sĩ Đỗ Nhuận.

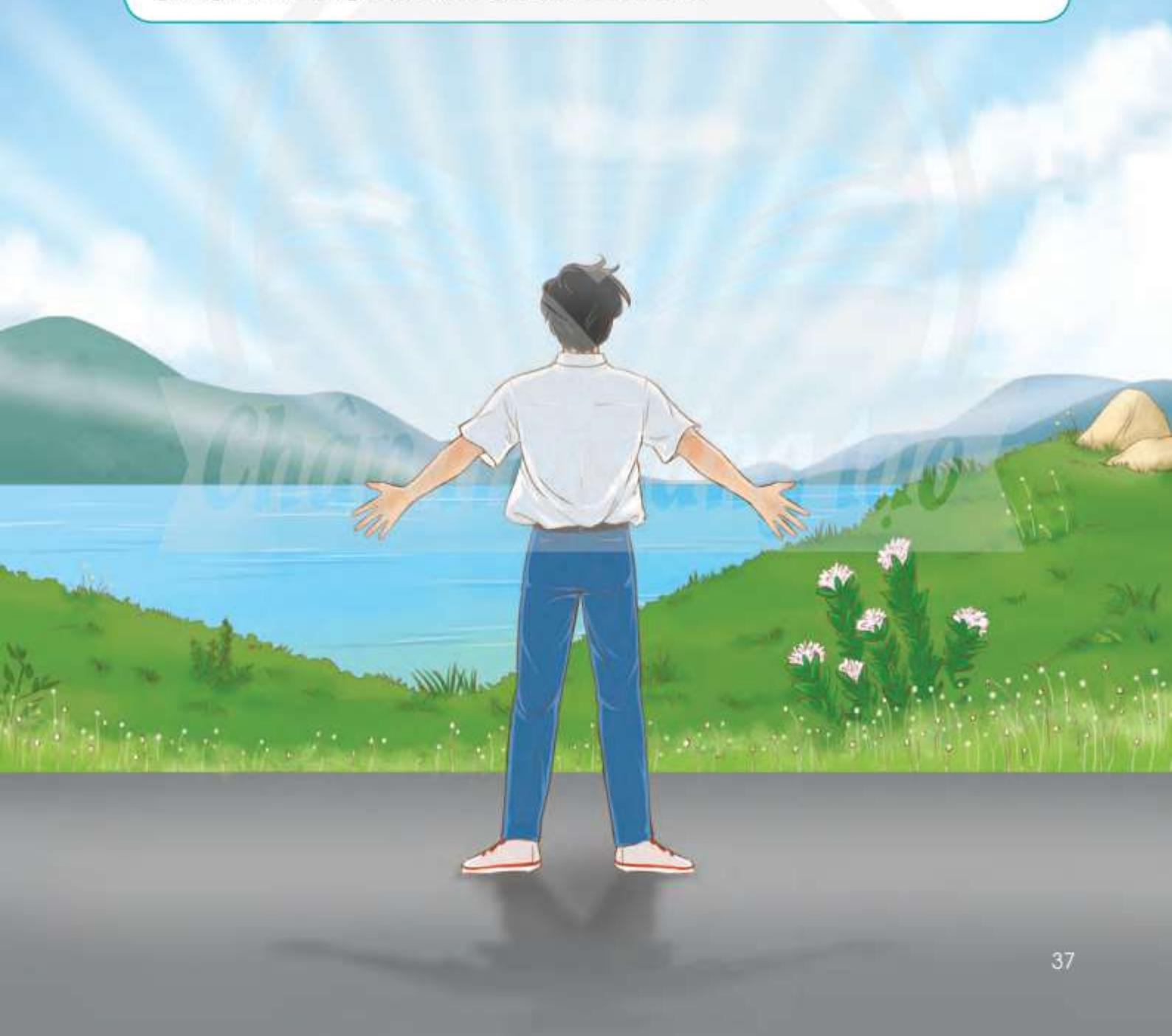
2. Hãy sưu tầm một số tác phẩm âm nhạc thính phòng thế giới và Việt Nam (video, mp3,...) để chia sẻ với các bạn.

Chủ đề

4

NIỀM TIN CUỘC SỐNG

- ★ **Bài 15.** Hát: Bài hát *Tổ quốc*
- ★ **Bài 16.** Nhạc cụ: Thực hành đệm hát bài *Tổ quốc*
- ★ **Bài 17.** Đọc nhạc: *Bài đọc nhạc số 4 giọng Rê thứ hoà thanh*
- ★ **Bài 18.** Nghe nhạc: Nghe trích đoạn Chương 1 – *Sonata số 5 cho violin, giọng Pha trưởng*, op.24, tác giả L. V. Beethoven

Bài 15

HÁT

BÀI HÁT TỔ QUỐC

YÊU CẦU CẨN ĐẠT:

- Hát đúng cao độ, trường độ, lời ca, sắc thái bài Tổ quốc.
- Biểu lộ cảm xúc phù hợp với tính chất âm nhạc của bài hát Tổ quốc; biết hát với hình thức đơn ca, tốp ca.

- Hãy kể tên một số bài hát có chủ đề về niềm tin vào cuộc sống mà em biết.
- Nghe và nêu cảm nhận về nội dung và tính chất âm nhạc trong bài hát Tổ quốc.

TỔ QUỐC

Thong thả, da diết

Nhạc: A. Poliacheck

Phỏng dịch lời Việt: Trung Kiên

Say nhìn thảo nguyên, ôi tuyệt vời
Mênh mông kia thảo nguyên, với núi đồi.

bát ngát đồng lúa vàng tươi.
Tiếng hát ngân vang đồng lúa chiều rơi.

Đó chính là miền quê hương tuyệt vời.
Đó chính là một bức tranh tuyệt vời.

Tổ quốc tôi thân yêu muôn đời.
Là nước Nga thân yêu muôn đời.

Tổ quốc là bài hát phổ biến ở Nga, được nhiều người dân Việt Nam yêu thích. Bài hát được A. Poliacheck sáng tác và Trung Kiên phỏng dịch lời Việt.

Bài hát *Tổ quốc* có giai điệu ngân nga, du dương, lôi cuốn người nghe. Nội dung ca từ của bài hát thể hiện niềm tự hào, tình yêu của con người đối với quê hương, đất nước tươi đẹp.

Bài hát có cấu trúc 1 đoạn nhạc gồm hai câu: câu 1 gồm 8 ô nhịp, câu 2 gồm 8 ô nhịp.

Hướng dẫn thực hiện:

- Quan sát và chỉ ra các âm hình tiết tấu chủ đạo của bài hát.
- Xác định những chỗ lẩy hơi trong bài.
- Hát bài *Tổ quốc* đúng cao độ, trường độ; thể hiện tính chất nhẹ nhàng, tha thiết.

Hát bài *Tổ quốc* kết hợp với vận động cảm thụ.

Em cùng bạn dàn dựng và biểu diễn bài *Tổ quốc* theo hình thức đơn ca ở câu 1, đồng ca ở câu 2.

Bài 16

NHẠC CỤ

THỰC HÀNH ĐÊM HÁT BÀI TỔ QUỐC

YÊU CẦU CẨN ĐẶT:

- Biết hoà tấu nhạc cụ gõ để đệm cho bài *Tổ quốc*.
- Biết hoà tấu nhạc cụ thể hiện tiết tấu, giai điệu và hoà âm.

Em hãy thực hiện cách chơi khác nhau của nhạc cụ trống nhỏ (gõ vào mặt trống và tang trống).

1. Nhạc cụ thể hiện tiết tấu

Sử dụng nhạc cụ gõ để luyện tập hai mẫu tiết tấu sau:

Mẫu 1

Triangle

Trống nhỏ

Mẫu 2

Triangle

Trống nhỏ

2. Nhạc cụ thể hiện giai điệu

Thể hiện giai điệu sau bằng nhạc cụ phù hợp:

Thong thả, da diết

Biên soạn: Phương Thu

3. Nhạc cụ thể hiện hòa âm

Thể hiện các hợp âm theo âm hình tiết tấu sau bằng đàn ukulele:

Hòa tấu đoạn nhạc sau:

Biên soạn: Phương Thu

Thong thả, da diết

Hướng dẫn thực hiện:

- Tập riêng từng loại nhạc cụ, chính xác về tiết tấu.
- Xác định các câu nhạc trong đoạn nhạc hoà tấu, tập hoà tấu theo từng câu.
- Hoà tấu cả đoạn nhạc, giữ đều nhịp.

1. Em hãy cùng các bạn biểu diễn bài *Tổ quốc* theo yêu cầu sau:

- Vận dụng phần hoà tấu làm câu nhạc dạo đầu.
  - Luân phiên hai nhóm sử dụng triangle và trống nhỏ khi đệm hát.
- 2.** Sáng tạo động tác vận động cơ thể để đệm cho bài hát *Tổ quốc*.

Bài 17

ĐỌC NHẠC

BÀI ĐỌC NHẠC SỐ 4 GIỌNG RÊ THỨ HOÀ THANH

YÊU CẦU CẨN ĐẶT:

- Đọc đúng cao độ, trường độ của *Bài đọc nhạc số 4* giọng Rê thứ hoà thanh.
- Tự đọc được một số giai điệu đơn giản ở giọng Rê thứ.

Nghe và phân biệt sự khác nhau của giọng Rê thứ tự nhiên và Rê thứ hoà thanh qua 2 câu nhạc sau:

Câu 1

Câu 2

1. Bài đọc nhạc số 4 giọng Rê thứ hoà thanh
L'ARLÉSIENNE NO.1
 (Trích)

Allegro

Tác giả: Georges Bizet

Bè 1

Bè 2

2. Đọc gam của giọng Rê thứ hoà thanh

3. Đọc các âm ổn định của giọng Rê thứ

4. Đọc quãng 1, quãng 2 và quãng 5 theo âm hình tiết tấu

Hướng dẫn thực hiện:

- Phân tích nhịp, vỗ tay theo âm hình tiết tấu.
- Xác định những chỗ có quãng 2, quãng 5 trong bài.
- Đọc quãng đúng cao độ và chính xác tiết tấu.

5. Gõ tiết tấu

Bè 1

Bè 2

Hướng dẫn thực hiện:

- Mỗi bè sử dụng nhạc cụ gõ khác nhau.
- Chơi nhạc cụ gõ hoặc vỗ tay theo tiết tấu từng bè.
- Chia nhóm, cùng thực hiện gõ tiết tấu 2 bè.

Hướng dẫn thực hiện Bài đọc nhạc số 4 giọng Rê thứ hoà thanh:

- Xác định các câu nhạc và các quãng có trong *Bài đọc nhạc số 4*.
- Bè 1: tập đọc nhạc theo từng câu, sau đó đọc cả bài; giữ tốc độ đều đặn khi đọc nhạc.
- Bè 2: hát đuổi theo bè 1; tập kĩ 2 ô nhịp cuối cùng của bè 2.
- Đọc *Bài đọc nhạc số 4* kết hợp đánh nhịp $\frac{4}{4}$.

Hãy sưu tầm và đọc một số giai điệu đơn giản ở giọng Rê thứ.

Bài 18

NGHE NHẠC

TRÍCH ĐOẠN CHƯƠNG 1 – SONATA SỐ 5 CHO VIOLIN, GIỌNG PHA TRƯỞNG, OP.24, TÁC GIẢ LUDWIG VAN BEETHOVEN

YÊU CẦU CẨN ĐẶT:

Biết lắng nghe và biểu lộ cảm xúc; cảm nhận được vẻ đẹp, giá trị nghệ thuật của trích đoạn Chương 1 – *Sonata số 5 cho violin* của L. V. Beethoven.

Hãy giới thiệu một số tác phẩm nhạc đàn của nhạc sĩ L. V. Beethoven mà em đã nghe.

Bản *Sonata cho violin số 5* ra đời vào năm 1801, được Beethoven viết tặng cho bá tước Moritz von Fries (vốn là nghệ sĩ violin nghiệp dư), còn được biết đến với tên gọi bản *Sonata mùa xuân*. Tác phẩm mang tính chất trữ tình, nhẹ nhàng, với giai điệu mượt mà của violin cùng phần đệm piano tinh tế, duyên dáng và nhịp nhàng. Hai nhạc cụ này luôn phiêu渺 hiện giai điệu chủ đề, khiến người nghe liên tưởng đến những cơn gió nhẹ vào một buổi sáng mùa xuân trong lành nơi thôn dã.

Trích giai điệu chủ đề Chương 1 – Sonata số 5 cho violin, giọng Pha trưởng, op.24, tác giả L. V. Beethoven.

Allegro ♩ = 120

Violin

Piano

Em hãy lắng nghe và nêu cảm nhận về tính chất âm nhạc, nhạc cụ biểu diễn trong Chương 1 – Sonata số 5 cho violin, giọng Pha trưởng, op.24, tác giả L. V. Beethoven.

1. Em hãy dùng nhạc cụ thể hiện giai điệu đã học để diễn tấu một nét nhạc mà em yêu thích trong Chương 1 – Sonata số 5 cho violin, giọng Pha trưởng, op.24, tác giả L. V. Beethoven.

2. Sáng tạo động tác vận động cơ thể phù hợp với tính chất âm nhạc của Chương 1 – Sonata số 5 cho violin, giọng Pha trưởng, op.24, tác giả L. V. Beethoven.

PHƯƠNG ÁN LỰA CHỌN HÁT

Bài 1

THỰC HÀNH HÁT LIỀN TIẾNG

YÊU CẦU CẨN ĐẶT:

- Tư thế đứng hát tự nhiên, đầu, lưng, cổ thẳng; biết lấy hơi, giữ hơi, đẩy hơi phù hợp với câu hát.
- Hát đúng cao độ, trường độ, rõ lời ca bài hát *Thành phố tôi yêu* và *Mong ước kỉ niệm xưa*.
- Vận dụng được kĩ thuật hát liền tiếng và thể hiện được tính chất âm nhạc của bài hát.

- Nghe và sáng tạo động tác vận động phù hợp với tính chất âm nhạc bài *Thành phố tôi yêu* của nhạc sĩ Hoàng Hiệp.
- Em hãy cho biết khái niệm về kĩ thuật hát liền tiếng.

1. Hướng dẫn kĩ thuật hát liền tiếng

1.1. Khởi động giọng

Thực hiện hai mẫu luyện thanh đi lên và đi xuống liền bậc theo quãng 2 thứ, trong tầm âm phù hợp.

Thong thả

Mẫu 1

Nô ô ô ô ô ô ô

Vừa phải

Mẫu 2

Mi ma mi ma

1.2. Hướng dẫn chung về kĩ thuật hát liền tiếng

– Hơi thở: thở sâu và kiểm soát hơi thở tốt; hát âm này nối liền âm kia, gắn kết với nhau.

– Miệng: mở tự nhiên, hơi cười; phát âm rõ lời và trau chuốt.

– Âm thanh: vang khoẻ, thống nhất về cường độ; âm sắc mềm mại, mượt mà.

Lưu ý: Nên luyện thanh hằng ngày từ 15 – 20 phút; luyện thanh từ âm thấp lên âm cao, từ mẫu luyện thanh đơn giản đến phức tạp. Giọng hát cần được chuẩn bị kĩ trước khi hát hoặc biểu diễn.

2. Thực hành bài hát

2.1. Hướng dẫn thực hiện bài hát *Thành phố tôi yêu* (nhạc và lời: Hoàng Hiệp)

THÀNH PHỐ TÔI YÊU

Trữ tình

Nhạc và lời: Hoàng Hiệp

Tôi yêu thành phố của tôi. Yêu từ khi mới ra
đời. Có góc phố ngôi trường. Có bến nước con
đường. Nắng sớm mưa chiều gợi nhớ trong tôi bao điều. Thành (Thành)
phố tôi yêu cho tôi trái tim tự hào. Thành Thành
phố tôi yêu năm xưa héo khô cuộc đời.
phố tôi yêu cho tôi ước mơ đạt dào. Bao
phố tôi yêu năm xưa mắt bao nụ cười. Bao
năm một kiếp người. Trăm năm cuộc bể dâu. Sài Gòn của
năm mẹ mỏi mòn. Tin con nơi đạn bom. Mỗi ngày mùa
tôi cây xanh bóng mát Sài Gòn của tôi âm vang tiếng hát.
xuân lung linh nắng ấm Sài Gòn sục sôi như muôn lớp sóng.
Đã qua nhiều cay đắng ngọt bùi trẻ trung mai mai.
Phố tung bừng vui đón quân về cờ sao pháp phói.
Thắm tươi thêm từng ngày. Thành ...trào.
Mắt rưng rưng lè...

Thành phố tôi yêu được nhạc sĩ Hoàng Hiệp (1931 – 2013) sáng tác vào năm 1995. Bài hát có giai điệu du dương, trữ tình; nhịp điệu thong thả. Lời hát thể hiện tình yêu đằm thắm, tự hào của một người công dân đối với thành phố quê hương.

Bài hát có cấu trúc 2 đoạn: đoạn 1 (từ đầu đến "...bao điếu") có giai điệu nhẹ nhàng, pha chút ngập ngừng tâm tư; đoạn 2 (từ "... Thành phố tôi yêu" đến hết bài) có giai điệu mở rộng, cao vút, thiết tha.

Hướng dẫn thực hiện:

- Xác định cấu trúc của bài hát (chia câu, chia đoạn) và những chỗ lấy hơi trong bài. Nén và giữ hơi chắc, nhả hơi từ tốn; hát đúng cao độ, trường độ và rõ lời.
- Đoạn 1: âm thanh vang từ lồng ngực, có độ rung nhẹ nhàng và ấm áp.
- Đoạn 2: khi hát âm cao cần âm thanh mượt mà, ngân dài đủ trường độ; lấy hơi đúng chỗ. Miệng mở tự nhiên và nén hơi chắc.
- Hát kết hợp với biểu cảm khuôn mặt và ánh mắt.

2.2. Hướng dẫn thực hiện bài hát *Mong ước kỉ niệm xưa* (nhạc và lời: Nguyễn Xuân Phương)

MONG ƯỚC KỈ NIỆM XƯA

Thong thả

Nhạc và lời: Nguyễn Xuân Phương

Thời gian trôi qua mau chỉ còn lại
những kỉ niệm. Kỉ niệm thân yêu ơi sẽ còn nhớ
mãi tiếng thầy cô. Bạn bè mến thương ơi sẽ còn nhớ
những lúc giận hờn. Đã rồi mai chia xa lòng chót dâng

§
 niêm thiết tha nhớ bạn bè. Nhớ mái trường xưa. Đặt bàn
 tay lên môi giữ chặt tiếng nắc nghẹn ngào. Thời
 gian sao đi mau xin hãy ngừng trôi. Dù
 vẫn mãi luyến tiếc khi đã xa rồi. Bạn bè ơi
 vang đâu đây còn giọng nói tiếng cười.
 Nhũng nỗi nhớ niềm thương gởi cho ai.
 Nếu có ước muôn trong cuộc đời này.
 Hãy nhớ ước muôn cho thời gian trở lại. Cho
 Bên
 bao khát vọng đam mê cháy bỏng. Sẽ còn
 nhau tháng ngày cho nhau những hoài niệm. Để nụ...
 mãi trong tim mọi người. Để tình yêu

2.

ước mơ mãi không phai. ...cười còn mãi lắng trên hàng

§ Fine

mi trên bờ môi và trong những kỉ niệm xưa.

Mong ước kỉ niệm xưa là bài hát trữ tình được nhạc sĩ Nguyễn Xuân Phương (1973) sáng tác vào năm 1990 và được nhiều thế hệ học sinh yêu thích. Nội dung bài hát thể hiện sự luyến tiếc khi rời xa mái trường với bao kỉ niệm về bạn bè và cô thầy. Bài hát có nhịp độ thong thả, giai điệu da diết như một lời tự sự chân thành, dễ đi vào lòng người.

Bài hát có cấu trúc 2 đoạn: đoạn 1 (từ đầu đến "... gửi cho ai") có giai điệu dàn trải, lắng đọng; đoạn 2 (từ "... Nếu có ước muốn" đến hết bài) thể hiện cao trào âm nhạc bằng giai điệu vút cao kết hợp với hát bè.

Hướng dẫn thực hiện:

- Xác định cấu trúc của bài hát (chia câu, chia đoạn) và những chỗ lấy hơi trong bài. Cơ thể không căng cứng, vai không nhô cao.
- Đoạn 1: lấy hơi bằng cả mũi và miệng, đẩy hơi nhẹ nhàng và đều đặn, miệng mở vừa phải khi hát; âm thanh ngân vang tự nhiên.
- Đoạn 2: tập hát riêng từng bè, sau đó kết hợp hát 2 bè, 3 bè; lưu ý sự hòa quyện giữa các bè khi hát; khi hát các âm cao, cần nén hơi chắc và phát âm mềm mại, ngân dài đủ trường độ và vang tự nhiên.

1. Trình diễn bài hát *Thành phố tôi yêu* theo hình thức đơn ca kết hợp tốp ca.
2. Em hãy đánh nhịp cho các bạn cùng hát bài *Mong ước kỉ niệm xưa*.

1. Hát bè cho đoạn điệp khúc bài *Mong ước kỉ niệm xưa*.
2. Thảo luận ý tưởng cùng các bạn để trình diễn bài hát *Mong ước kỉ niệm xưa* theo hình thức phù hợp.

Bài 2

THỰC HÀNH HÁT NẨY TIẾNG

YÊU CẦU CẨN ĐẶT:

- Hát đúng cao độ, trường độ, rõ lời ca bài hát *Ngắm mưa* và *Mơ làm chim trắng*; duy trì tốc độ ổn định khi hát.
- Vận dụng được kĩ thuật hát nẩy tiếng và thể hiện được tính chất âm nhạc của bài hát.

1. Em hãy cho biết khái niệm về kĩ thuật hát nẩy tiếng.

2. Xác định kí hiệu của kĩ thuật hát nẩy tiếng trong 2 mẫu sau đây:

a/

b/

1. Hướng dẫn kĩ thuật hát nẩy tiếng

1.1. Khởi động giọng

Thực hiện hai mẫu luyện thanh đi lên và đi xuống liền bậc theo quãng 2 thứ, trong tầm âm phù hợp.

Linh hoạt

Mẫu 1

Mi mi mi Ma ma ma

Hơi nhanh

Mẫu 2

Mi mi mi mi Ma ma ma ma

1.2. Hướng dẫn chung về kĩ thuật hát nẩy tiếng

- Hơi thở: néo liên tục và đẩy nhẹ nhàng, không nén bật hơi ra theo từng nốt nhạc.

- Miệng: buông lỏng hàm dưới, miệng mở tự nhiên.

- Âm thanh: vang sáng, linh hoạt, gọn gàng và nẩy nhẹ nhàng.

2. Thực hành bài hát

2.1. Hướng dẫn thực hiện bài hát *Ngắm mưa* (nhạc và lời: Lê Vinh Phúc)

NGẮM MƯA

Trong sáng – Nhẹ nhàng

Nhạc và lời: Lê Vinh Phúc

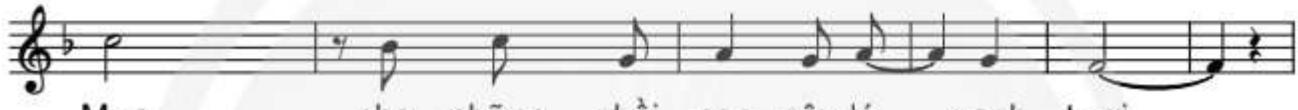
Ngoài hiên nghe mưa đang rơi rơi tí tách tí tách tí tách.

Thành con suối nhỏ đang rong chơi róc rách róc rách róc rách.

Ô! Bong bóng bập bèn đứa vui dòng nước.

Mưa, cho những chồi non cây lá xanh tươi.

Mưa rơi rơi mưa rơi rơi vài em bé, vui tung tăng
Mưa rơi rơi mưa rơi rơi lời em hát, cho mưa rơi

khi mưa rơi thích nô đứa.
trên tay em rất êm...

1.

2.

Ngắm mưa là bài hát do nhạc sĩ Lê Vinh Phúc (1962) sáng tác vào năm 2002.

Bài hát có giai điệu nhẹ nhàng; tiết tấu trẻ trung; nhịp độ thong thả. Nội dung lời hát nói về niềm vui đơn sơ của những bạn trẻ khi ngắm mưa rơi bên hiên nhà. Bài hát đã đạt giải B của Hội nhạc sĩ Việt Nam năm 2020.

Bài hát có cấu trúc 2 đoạn: đoạn 1 (từ đầu đến "... cây lá xanh tươi") có giai điệu liền bậc, dặt dùu, đan xen vài thanh âm tinh nghịch của tiếng mưa; đoạn 2 (từ "... Mưa rơi rơi" đến hết bài) có giai điệu đằm thắm.

Hướng dẫn thực hiện:

- Xác định cấu trúc của bài hát (chia câu, chia đoạn) và những từ hát này tiếng trong bài.
- Đoạn 1: lấy hơi đúng chỗ, nhẹ nhàng và liên tục. Các âm mô phỏng tiếng mưa rơi (*tí tách*, *tí tách*) và tiếng nước chảy (*róc rách*, *róc rách*) cần được hát nảy gọn gàng.
- Đoạn 2: hát mượt mà và tình cảm; không nhấn mạnh vào từng chữ; giọng hát vẫn nhẹ nhàng, thanh thoát.
- Những đoạn có hát bè, cần lưu ý sự hoà quyện khi kết hợp 2 bè.

2.2. Hướng dẫn thực hiện bài hát *Mơ làm chim trăng* (nhạc và lời: Nguyễn Ngọc Thiện)

MƠ LÀM CHIM TRĂNG

Vui tươi ♩ = 100

Nhạc và lời: Nguyễn Ngọc Thiện

The musical score consists of five staves of music in common time (♩ = 100). The lyrics are written below each staff, corresponding to the melody. The lyrics are:

Cùng cất tiếng hát như loài chim bé nhỏ. Về
đây bên nhau chào nắng mới. Cùng trao nụ hoa cho từng
người trên phố. Để thấy mắt lóng lánh nụ cười. Hát lên
nào! Hòa bình ơi! Mơ làm
cánh hoa toả ngát hương thơm cho cuộc đời. Mơ làm
tia nắng. Sưởi ấm bao trái tim lạnh giá. Mơ làm
cơn gió. Xua hết bóng tối tìm thương yêu. Mơ làm

1.

2.

chim trắng. Mang đến hoà bình thế giới này. Cùng Mơ làm
 chim trắng. Mang đến cho trái đất bình yên.

Mơ làm chim trắng là bài hát tươi vui được nhạc sĩ Nguyễn Ngọc Thiện (1951) sáng tác vào năm 1984. Bài hát có giai điệu sinh động, tiết tấu sôi nổi, nhịp độ hơi nhanh, thể hiện tinh thần lạc quan yêu cuộc sống của tuổi trẻ hôm nay và niềm mong ước được đem tình yêu và hoà bình lan toả khắp nơi trên thế giới.

Bài hát có cấu trúc 2 đoạn: đoạn 1 (từ đầu đến "...hoà bình ơi") có giai điệu sôi nổi, thõi thúc; đoạn 2 (từ "...Mơ làm cánh hoa" đến hết bài) có giai điệu vút cao, ngân vang.

Hướng dẫn thực hiện:

- Xác định cấu trúc của bài hát (chia câu, chia đoạn) và những từ có thể hát nẩy tiếng trong bài.
- Đoạn 1: lấy hơi nhẹ, ngắn và nhanh. Câu cuối cùng của đoạn 1 cần lấy hơi sâu để hát ngân dài. Các từ hát nẩy tiếng cần được phát âm một cách nhẹ nhàng, gọn gàng.
- Đoạn 2: lấy hơi đúng chỗ; nén hơi chắc khi hát những âm cao; giọng hát nhẹ nhàng thanh thoát và ngân vang.

1. Trình diễn bài hát *Ngắm mưa* theo hình thức tốp ca.
2. Trình diễn bài hát *Mơ làm chim trắng* theo hình thức đơn ca.

1. Sáng tạo động tác vận động cảm thụ phù hợp với nội dung và tính chất âm nhạc của bài hát *Ngắm mưa*.
2. Thảo luận ý tưởng cùng các bạn để trình diễn bài hát *Mơ làm chim trắng* theo hình thức phù hợp, kết hợp gõ đệm.

Bài 3

THỰC HÀNH HÁT LƯỚT NHANH

YÊU CẦU CẨN ĐẶT:

- Biết hát đúng tư thế, biết xử lý hơi thở phù hợp với bài hát.
- Hát đúng cao độ, trường độ, rõ lời ca bài hát *Dịu dàng sắc xuân* và *Một trái tim, một quê hương*; duy trì tốc độ ổn định khi hát.
- Vận dụng được kĩ thuật hát lướt nhanh và thể hiện được tính chất âm nhạc của bài.

Giới thiệu với bạn một số bài hát có sử dụng kĩ thuật hát lướt nhanh mà em biết.

1. Hướng dẫn kĩ thuật hát lướt nhanh

1.1. Khởi động giọng

Thực hiện hai mẫu luyện thanh đi lên và đi xuống liền bậc theo quãng 2 thứ, trong tầm âm phù hợp.

Mẫu 1

Mi _____ ma _____

Mẫu 2

Mi _____ ma _____

1.2. Hướng dẫn chung về kĩ thuật hát lướt nhanh

- Hơi thở: hít hơi đều đặn, đẩy hơi nhịp nhàng; lấy hơi chính xác.
- Miệng: hàm dưới thả mềm mại, chuyển động linh hoạt.
- Âm thanh: vang đẹp, đẩy âm thanh ra từ phía ngoài miệng, không được hút vào phía trong cổ.

2. Thực hành bài hát

2.1. Hướng dẫn thực hiện hát bài *Dịu dàng sắc xuân* (nhạc và lời: Nguyễn Nam)

DỊU DÀNG SẮC XUÂN

Nhạc và lời: Nguyễn Nam

Nắng xuân ấm thơm môi hồng. Gió xuân đến bên em ngồi.
Cùng mùa xuân em hát khúc tình ca. Đoá cúc trắng bên
hiên nhà. Ngõ như dáng ai đang về. Ngọt ngào hương xuân
thắm trên bờ môi. Nhịp nhàng đàn chim én bay. Ô
kia mùa về bao đắm say. Một mùa xuân bao thắm tươi. Quê
hương với bao niềm vui. Rộn ràng đàn em bé thơ. Tưng
bừng cùng mùa xuân mới sang. Dịu dàng sao hương sắc xuân. Hát
cùng em khúc tình ca. Cánh mai thắm tươi xuân nồng.
Âm đôi má em thêm hồng. Cùng mùa xuân em đến giữa đời
vui. Tiếng chim hót vui cho đời. Tiếng em hát thêm
yêu người. Đẹp mùa xuân đất nước trong lòng tôi.

Bài hát *Dịu dàng sắc xuân* được nhạc sĩ Nguyễn Nam (1952 – 2011) sáng tác vào năm 2000. Bài hát có nhịp điệu rộn ràng; nội dung lời ca khắc họa nên bức tranh mùa xuân của đất nước, tươi vui và yêu đời.

Bài hát có cấu trúc 3 đoạn: đoạn 1 (từ đầu đến "...hương xuân thăm trên bờ môi") có giai điệu vui tươi duyên dáng; đoạn 2 (từ "Nhịp nhàng đàn chim..." đến "...khúc tình ca...") có giai điệu chuyển động nhanh hơn, đan xen với tiết tấu đảo phách; đoạn 3 (từ "...Cánh mai thăm..." đến hết bài) nhắc lại đoạn 1.

Hướng dẫn thực hiện:

- Tìm hiểu cấu trúc bài hát (chia câu, chia đoạn) và xác định những chỗ cần lấy hơi.
- Xác định âm hình tiết tấu chủ đạo của bài hát và những chỗ có tiết tấu hát lướt nhanh.
- Đoạn 1: hát riêng từng câu theo lối móc xích, sau đó hát cả đoạn. Hát từ chậm đến nhanh, đúng cao độ. Đẩy hơi đều đặn đến âm cuối cùng của câu hát, buông nhẹ âm thanh.
- Đoạn 2: hát riêng từng câu, sau đó hát cả đoạn; nhấn nhẹ vào các phách ở đầu nhịp; lấy hơi nhanh; phát âm rõ lời.

2.2. Hướng dẫn thực hiện hát bài *Một trái tim, một quê hương* (nhạc và lời: Phạm Trọng Cầu)

MỘT TRÁI TIM, MỘT QUÊ HƯƠNG

Ad libitum

Nhạc và lời: Phạm Trọng Cầu

Một trái tim hồng tươi. Một quê hương tuyệt vời. Dòng
máu cha vừa cho Tổ quốc vua Hùng cho. Một trái tim tự
do. Lời quê hương ta đó. lời nói cha mẹ cho. Lời
trái tim tự do Lúc em ra chào đời.
Tiếng ru đưa vào đời.

Mẹ cho một trái tim để yêu.
Mùa xuân vừa đến trên vành nôi.
Liu lo ca
Chiếc nôi to

lời đầu. Quê hương trong lòng đó em.
từng ngày. Cho em vươn rộng cánh bay. Có nghe tim
rộn ràng. Tình yêu đầu tiên vừa đến. Sóng yêu thương
mọi người. Cuộc đời cùng em ca hát. Tiếng quê hương
nồng nàn. Cho em khung trời ước mơ. Một...
ngừng đập. Quê hương nhớ hoài đó ...em.

Bài hát *Một trái tim, một quê hương* được nhạc sĩ Phạm Trọng Cầu (1935 – 1998) sáng tác vào những năm 1980. Bài hát có giai điệu thiết tha, tiết tấu trẻ trung, nhịp độ linh hoạt. Nội dung lời ca chính là lời nhắn nhủ, sâu sắc về vị trí của quê hương trong trái tim mỗi người.

Bài hát có cấu trúc 2 đoạn: đoạn 1 (từ ô nhịp đầu tiên đến "...lời trái tim tự do") có giai điệu thiết tha, trầm bổng và nhịp độ tự do, như một lời suy tư, trăn trở; đoạn 2 (từ "...lúc em ra chào đời" đến hết bài) có giai điệu vui tươi và hứng khởi; nhịp độ nhanh.

Hướng dẫn thực hiện:

- Tìm hiểu cấu trúc bài hát (chia câu, chia đoạn) và xác định những chỗ cần lấy hơi.
- Đoạn 1: hát liền tiếng, bay bổng, tình cảm. Khi hát các âm cao cần mở tròn miệng và nén hơi chắc.
- Đoạn 2: hát lướt nhanh một cách nhẹ nhàng; phát âm rõ lời; khi hát các âm thấp cần giữ cho âm thanh vang tự nhiên.

1. Trình diễn bài hát *Dịu dàng sắc xuân* theo hình thức đơn ca.

2. Trình diễn bài hát *Một trái tim, một quê hương* theo hình thức đơn ca kết hợp tốp ca.

1. Em hãy đánh nhịp cho bạn hát bài *Dịu dàng sắc xuân*.

2. Thảo luận ý tưởng cùng các bạn để trình diễn bài hát *Một trái tim, một quê hương* theo hình thức phù hợp, kết hợp vận động minh họa hoặc gõ đệm.

Bài 4

THỰC HÀNH HÁT LUYẾN ÂM

YÊU CẦU CẨN ĐẠT:

- Biết hát đúng tư thế, xử lí hơi thở phù hợp với bài hát.
- Hát đúng cao độ, trường độ, rõ lời ca bài *Ngôi trường giữa ngàn mây* và bài dân ca *Lí hoài xuân, Lí con sáo sang sông*.
- Vận dụng được kĩ thuật hát luyện âm và thể hiện được tính chất âm nhạc của bài hát.

Hãy hát một bài dân ca mà em biết và chỉ ra những từ có hát luyện âm.

1. Hướng dẫn kĩ thuật hát luyện âm

1.1. Khởi động giọng

Thực hiện hai mẫu luyện thanh đi lên và đi xuống liền bậc theo quãng 2 thứ, trong tầm âm phù hợp.

Mẫu 1

Mẫu 2

Mẫu 1: Mi, mê, ma, mi, mê, ma
Mẫu 2: Lia, a, a, a, a, a, a

1.2. Hướng dẫn chung về kĩ năng hát luyện âm

- Hơi thở: lấy hơi đúng chỗ, kiểm soát hơi thở tốt.
- Miệng: mở tự nhiên, hơi cười.
- Âm thanh: mềm mại, mượt mà.

2. Thực hành bài hát

2.1. Hướng dẫn thực hiện bài hát *Ngôi trường giữa ngàn mây* (nhạc và lời: Lê Dũng)

NGÔI TRƯỜNG GIỮA NGÀN MÂY

Vừa phai - Phong cách dân ca miền núi

Nhạc và lời: Lê Dũng

Sáng, mỗi sáng em vén màn mây, chân em vượt núi

cao thật cao, xuôi theo con dốc, qua lưng sườn đèo,
 đường em tới lớp có tiếng chim hoà reo.

 Bước, em bước em hát cùng hoa, hoa bên bờ suối

 đẹp dịu dàng, đưa em tới lớp, vui vui thật vui,

 trường của em đây ngôi trường giữa ngàn mây.

 Đây ngôi trường của em nằm giữa ngàn mây, trên

 núi cao điệp trùng. Mang bên mình yêu thương luôn

 vì đàn em thấp sáng tương lai,

 yêu ngôi trường của em cùng với thầy cô dù

 dắt em ngày ngày. Em tới trường thật vui học nhiều điều

 hay ngôi trường giữa ngàn mây.

1.   2.

Bài hát *Ngôi trường giữa ngàn mây* được nhạc sĩ Lê Dũng (1985) sáng tác vào năm 2020. Bài hát có giai điệu nhiều luyến láy theo phong cách dân ca miền núi, nhịp độ vừa phải. Nội dung lời ca miêu tả lớp học đơn sơ nơi vùng cao, với thầy cô và đàn em thân thương, với con đường đến lớp mỗi sáng sớm mây trắng quyện theo từng bước chân. Bài hát đã đạt giải khuyến khích trong cuộc thi *Sáng tác ca khúc về đề tài dân tộc, thiểu số, miền núi* do Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch tổ chức năm 2020.

Bài hát có cấu trúc 2 đoạn: đoạn 1 (từ đầu đến "...ngôi trường giữa ngàn mây"); đoạn 2 (từ "...Đây là ngôi trường của em" đến hết bài).

Hướng dẫn thực hiện:

- Tìm hiểu cấu trúc bài hát (chia câu, chia đoạn) và xác định những từ có hát luyến trong bài.
- Đoạn 1: hát luyến đúng cao độ, thể hiện được tính chất của bài hát; giữ chắc hơi và buông nhẹ âm thanh; phát âm rõ lời và duyên dáng.
- Đoạn 2: hát luyến âm nhẹ nhàng; nối liền từ âm này sang âm khác một cách tự nhiên; lấy hơi nhanh và không để lộ hơi.

2.2. Hướng dẫn thực hiện bài dân ca *Lí hoài xuân* (dân ca Quảng Trị – Thừa Thiên)

LÍ HOÀI XUÂN

Dân ca Quảng Trị – Thừa Thiên
Suru tâm và kí âm: Nguyễn Viêm

Một thương tóc bỏ đuôi gà là hai o o o

thương hai thương ăn nói ơi nường ơi nường ơi i a

nói mặn mà ơi nường ơi a có duyên a ...

...duyên. Ba thương má lúm đồng tiền là bốn o o thương bốn

thương răng láng ơi nường ơi nường ơi i a láng hạt
huyền ơi nường ơi a kém thua a ... thua.

Lí hoài xuân là bài dân ca quen thuộc với lời hát mộc mạc, giản dị nhưng giàu ý nghĩa, giai điệu nhiều quãng nhảy và nhiều luyến láy. Lời hát được lấy ý từ bài ca dao *Mười thương nổi tiếng*:

*"Một thương tóc bỏ đuôi gà
Hai thương ăn nói mặn mà có duyên
Ba thương má lúm đồng tiền
Bốn thương răng láng hạt huyền kém thua"*

Bài dân ca có sử dụng một số từ địa phương vùng Quảng Trị – Thừa Thiên như: *nường* (nàng).

Hướng dẫn thực hiện:

- Tìm hiểu cấu trúc bài dân ca (chia câu), xác định những chỗ có lấy hơi và những từ có hát luyến trong bài.
- Hát luyến âm nhẹ nhàng, đúng cao độ; phát âm rõ lời.
- Giữ hơi chắc; khi hát những âm cao, âm thanh cần bay bổng, thanh thoát, thể hiện tình cảm trữ tình, nhẹ nhàng.

2.3. Hướng dẫn thực hiện bài dân ca *Lí con sáo sang sông* (dân ca Nam Bộ)

LÍ CON SÁO SANG SÔNG

Dân ca Nam Bộ

Sưu tầm và kí âm: Trần Kiết Tường

Lời mới: Dặng Giao

ô. o. Ai đem mà con sáo cái nọ sang
sông cái nọ sang sông ô. Cho nên cái mà con

sáo o o sô lồng cái kia bay xa, cái kia bay
 xa, cái lí sông Mă, cái lí xàng xê. Đôi ta
 về thiềng thị ơi sáo bay ơi.

Lí con sáo sang sông (dân ca Nam Bộ) là bài dân ca trữ tình, giai điệu buồn man mác nhiều luyến láy, thể hiện tính chất mênh mang của vùng sông nước Nam Bộ; lời hát được lấy ý từ câu ca dao sau:

*"Ai đem con sáo sang sông
Để cho con sáo sổ lồng bay xa"*

Bài dân ca có sử dụng từ địa phương Nam Bộ như: *thiềng thị* (thành thị).

Hướng dẫn thực hiện:

- Tìm hiểu cấu trúc bài dân ca (chia câu), xác định những chỗ có lấy hơi và những từ có hát luyến trong bài.
- Hát luyến âm rõ lời, đúng cao độ; phát âm mềm mại.
- Lấy hơi nhanh; xử lý hơi thở phù hợp.
- Âm thanh ngân vang, mềm mại; nhấn nhẹ vào đầu ô nhịp.

1. Trình diễn bài hát *Ngôi trường giữa ngàn mây* theo hình thức tốp ca.

2. Trình diễn bài hát *Lí con sáo sang sông* theo hình thức đơn ca.

1. Sáng tạo động tác vận động cơ thể đệm cho bài hát *Ngôi trường giữa ngàn mây*.

2. Thảo luận ý tưởng cùng các bạn để trình diễn bài dân ca *Lí hoài xuân* theo hình thức phù hợp.

PHƯƠNG ÁN LỰA CHỌN NHẠC CỤ

ĐÀN PHÍM ĐIỆN TỬ

Bài 1

THỰC HÀNH ĐÀN LIỀN TIẾNG

YÊU CẦU CẨN ĐẶT:

- Thực hiện được kĩ thuật liền tiếng trên đàn phím điện tử. Thể hiện đúng cao độ, trường độ, sắc thái các bài tập tiết tấu, giai điệu, hoà âm; duy trì được tốc độ ổn định.
- Biết chơi đàn phím điện tử với hình thức độc tấu và đệm hát.
- Biết xác định tiết điệu và đặt hợp âm đệm; biết biến tấu đơn giản.

Đàn gam và hợp âm rải của giọng Son trưởng theo kĩ thuật đàn liền tiếng.

1. Đàn gam và hợp âm rải của giọng Pha trưởng

1.1. Đàn gam

1 2 3 4 1 2 3 4 3 2 1 4 3 2 1
5 4 3 2 1 3 2 1 2 3 1 2 3 4 5

1.2. Đàn hợp âm rải

1 2 3 5 3 2 1
5 4 2 1 2 4 5

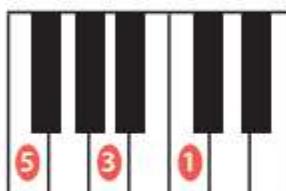
Hướng dẫn thực hiện:

- Đàn riêng từng tay sau đó ghép hai tay.
- Đàn đúng số ngón tay và giữ đều nhịp.
- Đàn gam Pha trưởng theo tiết tấu sau:

2. Đàn các hợp âm ba chính của giọng Pha trưởng

2.1. Đàn các hợp âm sau bằng tay trái với số ngón tay chính xác.

Hợp âm Pha trưởng (F)

Hợp âm Si giáng trưởng (B^b)

Hợp âm Đô trưởng (C)

2.2. Thực hiện các thế bấm hợp âm theo sơ đồ sau bằng tay trái

Hướng dẫn thực hiện:

- Chọn tiết điệu Pop hoặc Ballad.
- Thực hiện chuyển hợp âm theo sơ đồ trên với tiết điệu đã chọn.
- Đàn với tốc độ từ chậm đến nhanh dần.

3. Bài kĩ thuật đàn liền tiếng

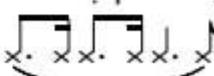
3.1. Thực hiện đàn liền tiếng theo mẫu tiết tấu sau:

Hướng dẫn thực hiện:

- Tìm hiểu quy luật về quãng và số ngón tay.
- Nhấn phím sau đồng thời nhả phím trước một cách nhịp nhàng.
- Đàn riêng từng tay sau đó ghép hai tay.
- Đàn từ chậm đến nhanh.
- Đàn kết hợp với máy gõ nhịp hoặc tiết điệu tự chọn với tốc độ phù hợp.

3.2. Thực hiện đàn liền tiếng bài trên theo mẫu tiết tấu sau:

1. Độc tấu

1.1. Diễn tấu bản nhạc sau:

ALL I HAVE TO DO IS DREAM

Nhạc: Felice Bryant và Boudleaux Bryant

The musical score includes three staves of music. The first staff starts with a tempo of $\text{♩} = 110$. The second staff begins with a section labeled '1.' followed by '2.' and 'Fine'. The third staff concludes with a section labeled '3'.

Chords and fingerings indicated in the music include:

- Staff 1: F, B^b, C, F, C, F
- Staff 2: B^b, C, F, B^b, C, F, Am
- Staff 3: B^b, C, F, Dm, Am, B^b, G⁷, C

Fingerings below the notes:

- Staff 1: 3 2, 5 3 2
- Staff 2: 1, 5 4 3 1 2, 5, 3
- Staff 3: 5, 4

Hướng dẫn thực hiện:

- Xác định các đoạn nhạc trong bài (đoạn 1: từ đầu đến nhịp 11, đoạn 2: còn lại).
- Lựa chọn và thay đổi âm sắc cho giai điệu giữa 2 đoạn nhạc.
- Đàn riêng phần giai điệu từ chậm đến tốc độ quy định của bài.
- Lựa chọn tiết điệu đệm phù hợp.
- Đàn riêng phần hợp âm với tiết điệu đệm, sau đó ghép hai tay với tiết điệu đệm từ chậm đến tốc độ quy định của bài.
- Thực hiện đúng số ngón tay và các kí hiệu chỉ dẫn có trong bản nhạc.

1.2. Nhận xét về phần độc tấu của bạn mình.

2. Đệm hát

2.1. Đặt hợp âm đệm cho câu nhạc dạo đầu của bài hát *Mong ước kỉ niệm xưa* bằng cách vận dụng các hợp âm đã học trong giọng Pha trưởng

Thong thả

The musical score consists of two staves of music. The top staff is labeled 'Thong thả'.

2.2. Đệm hát đoạn 1 bài *Mong ước kỉ niệm xưa*.

MONG ƯỚC KỈ NIỆM XƯA

(Trích)

Thong thá ♩ = 85

Nhạc và lời: Nguyễn Xuân Phương

F

The musical score consists of four staves of music in G clef, 4/4 time, and F major. The first staff starts with a half note followed by eighth notes. The second staff begins with a quarter note. The third staff starts with a half note. The fourth staff begins with a half note. The lyrics are written below each staff:

Thời gian trôi qua mau chỉ còn lại những kỉ niệm. Kỉ niệm
thân yêu ơi sẽ còn nhớ mãi tiếng thầy cô. Bạn bè

mến thương ơi sẽ còn nhớ những lúc giận hờn. Đã rồi
mai chia xa lòng chợt dâng niềm thiết tha nhớ bạn bè.

Nhớ mái trường xưa.

Hướng dẫn thực hiện:

- Đàn câu nhạc dạo đầu, chọn âm sắc giai điệu phù hợp.
- Lựa chọn tiết điệu đệm phù hợp.
- Đàn riêng phần hợp âm với tiết điệu đệm từ chậm đến tốc độ quy định của bài.
- Sử dụng nút chức năng trên đàn để thay đổi âm hình tiết tấu của tiết điệu đệm.

2.3. Nhận xét về phần đệm hát của bạn mình.

1. Biến tấu đoạn 1 của bài *All I have to do is dream* bằng cách đàn các nốt nhạc còn thiếu trong ô nhịp.

The musical score shows a single staff in G clef, 4/4 time, and F major. The tempo is indicated as ♩ = 110. The staff contains several chords: a half note followed by a quarter note, then a series of eighth notes. The chords shown are F, B^b, C, F, B^b, and C. The staff ends with a fermata over the last note.

2. Đặt hợp âm đệm cho đoạn nhạc sau bằng cách vận dụng các hợp âm đã học ở giọng Son trưởng.

OH SOLE MIO

(Trích)

Nhạc: *Eduardo di Capua và Alfredo Mazzucchi*

3. Lựa chọn âm sắc, tốc độ và tiết điệu phù hợp, đàn độc tấu đoạn trích bài *Oh sole mio* ở câu 2.

Bài 2

THỰC HÀNH ĐÀN NẨY TIẾNG

YÊU CẦU CẨN ĐẠT:

- Thực hiện được kĩ thuật nẩy tiếng trên đàn phím điện tử. Thể hiện đúng cao độ, trường độ, sắc thái các bài tập tiết tấu, giai điệu, hoà âm; duy trì được tốc độ ổn định.
- Biết chơi đàn phím điện tử với hình thức độc tấu và đệm hát.
- Biết xác định tiết điệu và đặt hợp âm đệm; biết biến tấu đơn giản.

Đàn gam và hợp âm rải của giọng Đô trưởng theo kĩ thuật đàn nẩy tiếng.

1. Đàn gam và hợp âm rải của giọng Pha trưởng

1.1. Đàn gam

1.2. Đàn hợp âm rải

1 3 5 1 2 5   1 3 5 1 3 5   5 3 1 5 3 1   5 2 1 5 3 1
5 3 1 5 3 1   5 2 1 5 3 1   1 3 5 1 2 5   1 3 5 1 3 5

Hướng dẫn thực hiện:

- Đàn riêng từng tay sau đó ghép hai tay.
- Đàn đúng số ngón tay và giữ đều nhịp.
- Đàn gam Pha trưởng theo tiết tấu sau:

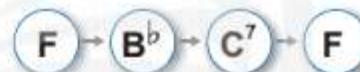
2. Đàn hợp âm

2.1. Đàn hợp âm Đô bảy bằng tay trái với số ngón tay chính xác.

Hợp âm Đô bảy (C^7)

2.2. Thực hiện các thế bấm hợp âm theo sơ đồ sau bằng tay trái

Hướng dẫn thực hiện:

- Chọn tiết điệu Waltz hoặc Boston.
- Thực hiện chuyển hợp âm theo sơ đồ trên với tiết điệu đã chọn.
- Đàn với tốc độ từ chậm đến nhanh dần.

3. Bài kĩ thuật đàn nảy tiếng

3.1. Thực hiện đàn nảy tiếng theo mẫu tiết tấu sau:

1 5 4 3 2   1 5 4 3 2   1
f   5 1 2 3 4   5 1 2 3 4   5
5 1 2 3 4   5 1 2 3 4   p
p   1 5 4 3 2   1 5 4 3 2   f

Hướng dẫn thực hiện:

- Tìm hiểu quy luật về quãng và số ngón tay.
- Đàn riêng từng tay sau đó ghép hai tay.
- Ngón tay nảy khỏi phím một cách nhẹ nhàng.
- Đàn từ chậm đến nhanh.
- Đàn kết hợp với máy gõ nhịp hoặc tiết điệu Waltz với tốc độ phù hợp.

3.2. Thực hiện đàn nảy tiếng bài trên theo mẫu tiết tấu sau:

1. Độc tấu

1.1. Diễn tấu các bản nhạc sau:

ACH DU LIEBER AUGUSTIN

Allegro

Dàn ca Áo

Fingerings: 1 2 4 5 2 1 2 1 5 3 1 2
Chords: C⁷ F
C⁷ F
C⁷ F
C⁷ [1. F] [2. F]

RHYTHM OF THE RAIN

(Trích)

Allegro ♩ = 120

Nhạc: John Claude Gammie

F Dm F C⁷
F F C⁷
F Gm C⁷ [1. F] [2. F]

Hướng dẫn thực hiện:

- Xác định các đoạn nhạc trong bài.
- Lựa chọn và thay đổi âm sắc cho giai điệu giữa hai đoạn nhạc.
- Đàn riêng phần giai điệu từ chậm đến tốc độ quy định của bài, đúng kĩ thuật.
- Lựa chọn tiết điệu đậm phù hợp.
- Đàn riêng phần hợp âm với tiết điệu đậm, sau đó ghép hai tay với tiết điệu đậm từ chậm đến tốc độ quy định của bài.
- Thực hiện đúng số ngón tay và các kí hiệu chỉ dẫn có trong bản nhạc.

1.2. Nhận xét về phần độc tấu của bạn mình.

2. Đệm hát

2.1. Đặt hợp âm đậm cho đoạn 1 bài *Ngắm mưa* bằng cách vận dụng các hợp âm đã học trong giọng Pha trưởng

NGẮM MƯA

(Trích)

Nhạc và lời: Lê Vĩnh Phúc

Trong sáng - Nhẹ nhàng

Ngoài hiên nghe mưa đang rơi rơi tí tách tí tách tí tách.

Thành con suối nhỏ đang rong chơi róc rách róc rách róc rách.

Ô! Bong bóng bập bèn đứa vui dòng nước.

Mưa, cho những chồi non cây lá xanh tươi.

2.2. Nhận xét về phần đệm hát của bạn mình.

1. Ứng tấu câu nhạc dạo đầu cho bài *Ngắm mưa* bằng cách đàn các nốt nhạc còn thiếu trong ô nhịp theo tiết tấu gợi ý sau:

Trong sáng - Nhẹ nhàng

F

B^b

C

F

2. Đặt hợp âm đệm cho đoạn nhạc sau bằng cách vận dụng các hợp âm đã học trong giọng Đô trưởng

CHÚ CUỘI (Trích)

Hoàng Cương

Allegro

3. Lựa chọn âm sắc, tốc độ và tiết điệu phù hợp, đàn độc tấu đoạn trích bài *Chú Cuội* theo hợp âm đệm vừa đặt trong câu 2.

Bài 3

THỰC HÀNH ĐÀN RỜI TIẾNG

YÊU CẦU CẨN ĐẠT:

- Thực hiện được kĩ thuật rời tiếng trên đàn phím điện tử. Thể hiện đúng cao độ, trường độ, sắc thái các bài tập tiết tấu, giai điệu, hoà âm; duy trì được tốc độ ổn định.
- Biết chơi đàn phím điện tử với hình thức độc tấu và đệm hát.
- Biết xác định tiết điệu và đặt hợp âm đệm; biết biến tấu đơn giản.

Đàn gam và hợp âm rải của giọng La thứ tự nhiên theo kĩ thuật đàn rời tiếng.

1. Đàn gam và hợp âm rải của giọng Rê thứ tự nhiên

1.1. Đàn gam

1.2. Đàn hợp âm rải

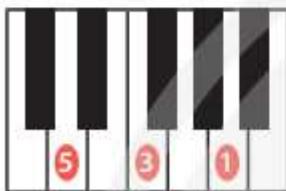
Hướng dẫn thực hiện:

- Đàn riêng từng tay sau đó ghép hai tay.
- Đàn đúng số ngón tay và giữ đều nhịp.
- Đàn gam Rê thứ tự nhiên theo tiết tấu sau:

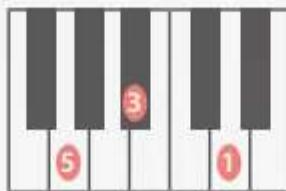
2. Đàn các hợp âm ba chính của giọng Rê thứ

2.1. Đàn các hợp âm sau bằng tay trái với số ngón tay chính xác.

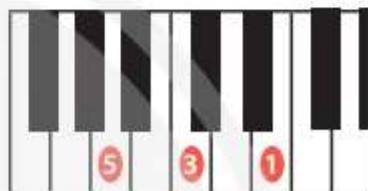
Hợp âm Rê thứ (Dm)

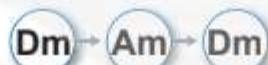
Hợp âm Son thứ (Gm)

Hợp âm La thứ (Am)

2.2. Thực hiện các thế bấm hợp âm theo sơ đồ sau bằng tay trái.

Hướng dẫn thực hiện:

- Chọn tiết điệu Pop hoặc Ballad.
- Thực hiện chuyển hợp âm theo sơ đồ trên với tiết điệu đã chọn.
- Đàn với tốc độ từ chậm đến nhanh dần.

3. Bài kỹ thuật đàn rời tiếng

3.1. Thực hiện đàn rời tiếng theo mẫu tiết tấu sau:

1 3 4 5 3 1 3 4 5 3

1 3 4 5 3 1 3 4 5 3

Fingerings below the notes:

- Measure 1: 1, 3, 4, 5, 3
- Measure 2: 5, 3, 2, 1, 3
- Measure 3: 5, 3, 2, 1, 3
- Measure 4: 5, 3, 2, 1, 3, 2
- Measure 5: 1, 3, 4, 5, 3
- Measure 6: 1, 3, 4, 5, 3, 4

Hướng dẫn thực hiện:

- Tìm hiểu quy luật về quãng và số ngón tay.
- Ngón tay rời khỏi phím một cách mềm mại và nhẹ nhàng.
- Đàn riêng từng tay sau đó ghép hai tay.
- Đàn từ chậm đến nhanh.
- Đàn kết hợp với máy gõ nhịp hoặc tiết điệu Slow Rock với tốc độ phù hợp.

3.2. Thực hiện đàn rời tiếng bài trên theo mẫu tiết tấu sau:

1. Độc tấu

1.1. Diễn tấu bản nhạc sau:

DONUT
(Przasniczka)

Nhạc: Stanisław Moniuszko
Lời: J. Czeczot

Allegro $\text{♩} = 120$

Hướng dẫn thực hiện:

- Xác định các kĩ thuật đàn giai điệu có trong bài.
- Đàn riêng phần giai điệu từ chậm đến tốc độ quy định của bài, đúng kĩ thuật.
- Lựa chọn tiết điệu đệm phù hợp.
- Đàn riêng phần hợp âm với tiết điệu đệm, sau đó ghép hai tay với tiết điệu đệm từ chậm đến tốc độ quy định của bài.
- Thực hiện đúng số ngón tay và các kí hiệu chỉ dẫn có trong bản nhạc.

1.2. Nhận xét về phần độc tấu của bạn mình.

2. Đệm hát

2.1. Đặt hợp âm đệm cho đoạn 1 của bài hát *Mùa xuân đầu tiên* bằng cách vận dụng các hợp âm đã học trong giọng Rê thứ

MÙA XUÂN ĐẦU TIÊN

Thong thà ♩ = 80

Nhạc và lời: Văn Cao

Rồi dặt dùi mùa xuân theo én về. Mùa bình thường mùa
Rồi dặt dùi mùa xuân theo én về. Người mẹ nhìn đàn

vui nay đã về. Mùa xuân mơ ước áy đang
con nay đã về. Mùa xuân mơ ước áy đang
đang

đến đầu tiên với khói bay trên sông gà đang gáy
đến đầu tiên. Nước mắt trên vai anh giọt rơi ấm

trưa đôi bên sông. Một trưa nắng vui cho bao tâm hồn.
vai anh. Niềm vui phút giây như đang long lanh.

2.2. Đệm hát đoạn 1 bài *Mùa xuân đầu tiên*

Hướng dẫn thực hiện:

- Lựa chọn tiết điệu đệm phù hợp.
  - Đàn riêng phần hợp âm với tiết điệu đệm từ chậm đến tốc độ quy định của bài.
  - Sử dụng nút chức năng trên đàn để thay đổi âm hình tiết tấu của tiết điệu đệm.
- 2.3. Nhận xét về phần đệm hát của bạn mình.

1. Biến tấu giai điệu của bài *Donut* bằng cách đàn các nốt nhạc còn thiếu trong ô nhịp theo tiết tấu gợi ý sau:

Allegro ♩ = 120

Dm Gm Dm A Dm A
mp

Dm F C F A Dm Gm A Dm

mf

2. Ứng tác câu nhạc dạo đầu cho bài *Mùa xuân đầu tiên* bằng cách lựa chọn tiết tấu phù hợp cho các nốt nhạc theo gợi ý sau:

Moderato

Dm   Gm   A⁷   Dm

3. Đặt hợp âm đệm cho đoạn 1 bài *Tia nắng hạt mưa* bằng cách sử dụng các hợp âm đã học trong giọng Mi thứ.

TIA NẮNG HẠT MƯA

Nhạc: Khánh Vinh

Lời thơ: Lê Bình

Nhanh vừa, vui, lôi cuốn

Hình như trong từng tia nắng có nét tinh nghịch bạn trai. Hình
như trong từng hạt mưa có nụ cười duyên bạn gái. Hình
như trong từng tia nắng hát lên theo từng tiếng ve. Hình
như trong từng hạt mưa có dòng lưu bút đọng lại.

4. Lựa chọn tốc độ và tiết điệu phù hợp, đệm hát đoạn 1 bài *Tia nắng hạt mưa* theo hợp âm đệm vừa đặt trong câu 3.

Bài 4

THỰC HÀNH HOÀ TẤU

YÊU CẦU CẨN ĐẶT:

- Biết chơi đàn phím điện tử với hình thức hòa tấu.
- Biết điều chỉnh cường độ để tạo nên sự hài hoà; biểu lộ cảm xúc phù hợp với tính chất âm nhạc.
- Biết dàn dựng và biểu diễn nhạc cụ ở trong và ngoài nhà trường.

Đàn hợp âm rải của giọng Pha trưởng và giọng Rê thứ theo kĩ thuật đàn này tiếng.

1. Đàn gam và hợp âm rải của giọng Rê thứ hoà thanh

1.1. Đàn gam

1 2 3 1 2 3 4 5 4 3 2 1 3 2 1 3 2 1
5 4 3 2 1 3 2 1 2 3 1 2 3 4 5

1.2. Đàn hợp âm rải

1 3 5 1 2 5 1 3 5 1 3 5 5 3 1 5 3 1 5 2 1 5 3 1
5 3 1 5 3 1 5 2 1 5 3 1 1 3 5 1 2 5 1 3 5 1 3 5 1 3 5

Hướng dẫn thực hiện:

- Đàn riêng từng tay sau đó ghép hai tay.
- Đàn đúng số ngón tay và giữ đều nhịp.
- Đàn gam Rê thứ hoà thanh theo tiết tấu sau:

2. Đàn các hợp âm ba chính ở giọng Rê thứ

2.1. Đàn các hợp âm sau bằng tay trái với số ngón tay chính xác

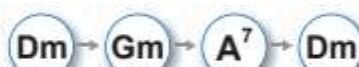
Hợp âm La trưởng (A)

Hợp âm La bảy (A⁷)

2.2. Thực hiện các thế bấm hợp âm theo sơ đồ sau bằng tay trái.

Hướng dẫn thực hiện:

- Chọn tiết điệu Shuffle hoặc Rock.
- Thực hiện chuyển hợp âm theo sơ đồ trên với tiết điệu đã chọn.
- Đàn với tốc độ từ chậm đến nhanh dần.

3. Bài kĩ thuật hoà tấu

Moderato

Đàn phím 1

Đàn phím 2

Hướng dẫn thực hiện:

- Lựa chọn âm sắc và xác định kĩ thuật diễn tấu của từng bè.
- Đàn riêng mỗi bè; thực hiện đúng kĩ thuật; giữ đều nhịp.
- Đàn hoà tấu với tốc độ thong thả.
- Thể hiện sự đối thoại âm nhạc giữa 2 bè.

Đàn phím 1

Đàn phím 2

ĐP1

ĐP2

Hướng dẫn thực hiện:

- Lựa chọn âm sắc và xác định kĩ thuật diễn tấu của từng bè.
- Đàn riêng mỗi bè; thực hiện đúng kĩ thuật; giữ đều nhịp.
- Hoà tấu với tốc độ từ chậm đến nhanh; chú ý sự hoà quyện giữa 2 bè.
- Đàn hoà tấu kết hợp với máy gõ nhịp hoặc tiết điệu tự chọn với tốc độ phù hợp.

1. Hoà tấu một trong hai đoạn nhạc sau:

WALTZ NO.2

(Trích)

Allegro ♩ = 162

Nhạc: Georgy Sviridov
Chuyển soạn: Ngọc Dung

Đàn phím 1

Dm

Gm

Đàn phím 2

mp

Đàn phím 3

p

ĐP1

Dm

Gm

Dm

Gm

ĐP2

ĐP3

ĐP1

Dm

Gm

ĐP2

f

ĐP3

mf

ĐP1

Dm

A⁷

Dm

ĐP2

mp

ĐP3

mf

mp

Hướng dẫn thực hiện:

- Hòa tấu theo nhóm với 3 đàn phím:
- + Đàn phím 1 chơi chơi tiết điệu Waltz theo hợp âm của bài.
- + Đàn phím 2 chơi giai điệu bè 1; chọn âm sắc vibraphone.
- + Đàn phím 3 chơi giai điệu bè 2; chọn âm sắc violoncelle.
- Tập riêng từng bè từ chậm đến nhanh, giữ đều nhịp.
- Thể hiện chính xác sắc thái và các kĩ thuật diễn tấu của mỗi bè.
- Hòa tấu; điều chỉnh cường độ để tạo nên sự hài hoà giữa các bè.

LA CUMPARSITA

Nhạc: Gerardo Matos Rodriguez

Chuyên soạn: Ngọc Dung

Tango $\text{♩} = 60$ *A tempo*

Đàn phím 1

Đàn phím 2

Đàn phím 3

ĐP1

ĐP2

ĐP3

ĐP1

ĐP2

ĐP3

ĐP1

ĐP2

ĐP3

ĐP1

ĐP2

ĐP3

Hướng dẫn thực hiện:

- Hoà tấu theo nhóm với 3 đàn phím:
    - + Đàn phím 1 chơi tiết điệu Tango theo hợp âm của bài.
    - + Đàn phím 2 chơi giai điệu bè 1; chọn âm sắc accordion.
    - + Đàn phím 3 chơi giai điệu bè 2; chọn âm sắc double bass.
    - + N.C (no chord): không có nhạc đệm.
  - Tập riêng từng bè từ chậm đến nhanh, giữ đều nhịp.
  - Thể hiện chính xác sắc thái và các kĩ thuật diễn tấu của mỗi bè.
  - Hoà tấu; điều chỉnh cường độ để tạo nên sự hài hoà giữa các bè.
- 2. Nêu nhận xét về phần hòa tấu của các bạn mình.**

1. Vận dụng kiến thức, kĩ thuật đàn đã học để dàn dựng và biểu diễn hoà tấu đoạn nhạc sau:

TRÊN ĐỒNG TRONG RỪNG

Tươi vui - Dí dòm

Dân ca Đan Mạch
Chuyển soạn: Ngọc Dung

Đàn phím 1

Đàn phím 2

ĐP1

ĐP2

C F Em Dm G⁷ C

ĐP1

ĐP2

2.C C G G⁷ C C G⁷ C

2. Vận dụng kiến thức, kĩ thuật đàn đã học để lựa chọn, dàn dựng và biểu diễn hoà tấu một bản nhạc đã học trong chương trình môn Âm nhạc lớp 11.

ĐÀN GUITAR

Bài 1

ĐÀN TIẾT ĐIỆU SLOWROCK TRÊN GIỌNG ĐÔ TRƯỞNG

YÊU CẦU CẨN ĐẠT:

- Thể hiện đúng cao độ, trường độ, sắc thái các bài tập tiết tấu, giai điệu, hoà âm; duy trì được tốc độ ổn định.
- Biết đặt hợp âm chính cho bản nhạc giọng Đô trưởng và đệm hát với tiết điệu Slowrock.

Nghe bài hát *Khát vọng mùa xuân* (nhạc: W. A. Mozart; phỏng dịch lời Việt: Tô Hải), nêu cảm nhận và xác định phần dạo đầu, giai điệu chính, kết bài.

1. Đàn gam Đô trưởng

Hướng dẫn thực hiện:

- Gam Đô trưởng bắt đầu từ nốt Đô ở dây số 5; đàn ở tốc độ chậm, giữ đều nhịp để cảm nhận được tính chất của từng bậc âm.
- Tay trái: bấm đúng nốt, số ngón tay, bấm vào giữa phím đàn sao cho tiếng đàn vang tròn, rõ.
- Tay phải: ngón *i* và *m* luân phiên gảy đều đặn.

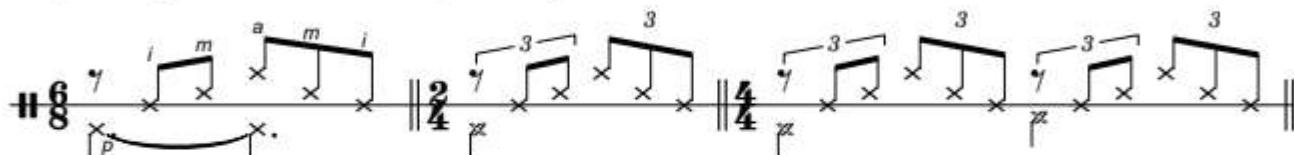
2. Đàn các hợp âm chính của giọng Đô trưởng

Hướng dẫn thực hiện:

- Tay trái: bấm hợp âm (hợp âm F: ngón 1 bấm chặn dây 1 và dây 2 ở phím 1).
- Tay phải: ngón *p* gảy rải trên các dây từ âm trầm nhất của hợp âm.

3. Cách đếm tiết điệu Slowrock

Âm hình tiết điệu Slowrock thường viết ở nhịp $\frac{6}{8}$, $\frac{2}{4}$ hoặc $\frac{4}{4}$ với tốc độ chậm hoặc vừa phải, tính chất nhẹ nhàng khoan thai:

Hướng dẫn thực hiện:

- Tay trái: bấm hợp âm theo kí hiệu ghi trên bản nhạc.
- Tay phải: gảy các ngón *p, i, m, a* theo âm hình tiết điệu.

Ví dụ: cách đếm tiết điệu Slowrock ở hợp âm C (Đô trưởng).

- Tay trái: bấm hợp âm C.

- Tay phải: ngón *p* gảy dây 5 (âm Đô); ngón *i* gảy dây 3 (âm Son); ngón *m* gảy dây 2 (âm Đô); ngón *a* gảy dây 1 (âm Mi).

1. Luyện gam Đô trưởng theo mẫu tiết tấu $\times \quad \times \times \quad \times$

2. Đàn tiết điệu Slowrock theo sơ đồ hợp âm

- Bấm, gảy tiết điệu Slowrock với các hợp âm đã học.
- Luyện tập đàn tiết điệu Slowrock theo các sơ đồ hợp âm sau:

1. Đặt hợp âm và đếm bài hát sau:

KHÁT VỌNG MÙA XUÂN

Nhạc: W. A. Mozart

Nhịp nhàng - Vui vẻ

Phỏng dịch lời Việt: Tô Hải

Dù rằng mùa đông đã sang rồi ngàn muôn bông hoa tuyết đang
Này mùa xuân ơi đến mau đây về cho thêm xanh lá cây

rời. Cuộc đời yên vui vẫn đang trôi tuổi thơ vui sống êm đềm. Ta
 rừng. Trở về dừng bên suối trong lành nhìn hoa đang hé tung bừng. Khao
 muốn được như ngày niên thiếu cát giấy xây ngôi nhà xinh. Bầu
 khát mùa xuân yên vui lại đến sẽ thấy muôn hoa đẹp xinh. Nay
 trôi tự do thăm thiết mãi trong lòng bước đi thiết tha bao tình.
 thời gian ơi những tháng năm đợi chờ đến đây ta đang mong chờ.

Hướng dẫn thực hiện:

- Xác định giọng và các hợp âm chính của bài hát.
  - Đặt hợp âm chính phù hợp vào đầu mỗi nhịp.
  - Đệm hát bài *Khát vọng mùa xuân* bằng tiết điệu Slowrock.
2. Nhận xét về phần đặt hợp âm và đệm hát của bạn mình.

Bài 2

ĐÀN TIẾT ĐIỆU MARCH TRÊN GIỌNG LA THỨ

YÊU CẦU CẨN ĐẠT:

- Thể hiện đúng cao độ, trường độ, sắc thái các bài tập tiết tấu, giai điệu, hoà âm; duy trì được tốc độ ổn định.
- Biết đặt hợp âm chính cho bản nhạc giọng La thứ và đệm hát với tiết điệu March.
- Biết ứng tác và biến tấu đơn giản khi chơi đàn guitar.

▶ Em hãy nghe và vỗ tay theo phách bài hát *Anh vẫn hành quân* (nhạc: Huy Du, lời phỏng thơ: Trần Hữu Thung).

1. Đàn Gam La thứ

Hướng dẫn thực hiện:

- Gam La thứ bắt đầu từ nốt La ở dây số 5; đàn ở tốc độ chậm, giữ đều nhịp để cảm nhận được tính chất của từng bậc âm.
- Tay trái: bấm đúng nốt, số ngón tay, bấm vào giữa phím đàn sao cho tiếng đàn vang tròn, rõ.
- Tay phải: ngón *i* và *m* luân phiên gảy đều đặn.

2. Đàn các hợp âm chính của giọng La thứ

The diagram shows four guitar chords with their fingerings and corresponding musical notation:

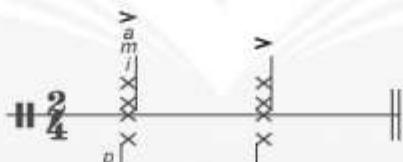
- Am:** Fingerings: xo o. Notation: Treble clef, 2/4 time signature, two eighth-note pairs.
- Dm:** Fingerings: xxo. Notation: Treble clef, 2/4 time signature, one eighth note followed by a quarter note.
- Em:** Fingerings: o ooo. Notation: Treble clef, 2/4 time signature, one eighth note followed by three sixteenth notes.
- E⁷:** Fingerings: o o oo. Notation: Treble clef, 2/4 time signature, one eighth note followed by a quarter note and a sixteenth note.

Hướng dẫn thực hiện:

- Tay trái: bấm hợp âm.
- Tay phải: ngón *p* gảy rải trên các dây từ âm trầm nhất của hợp âm.

3. Cách đệm tiết điệu March

Âm hình tiết điệu March thường viết ở nhịp $\frac{2}{4}$ hoặc $\frac{4}{4}$, tốc độ phù hợp với nhịp đi, thường được đệm cho những bài hát hoặc bản nhạc có tính chất hành khúc:

Dấu nhấn > (accent): gảy với cường độ nhấn mạnh.

Hướng dẫn thực hiện:

- Tay trái: bấm hợp âm theo kí hiệu ghi trên bản nhạc.
- Tay phải: các ngón *p*, *i*, *m*, *a* gảy cùng lúc theo âm hình tiết điệu.

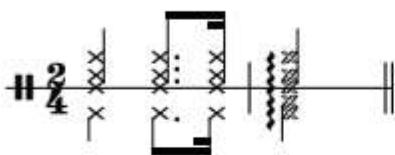
Ví dụ: Cách đệm tiết điệu March ở hợp âm Am (La thứ).

The diagram shows the Am chord fingering (xo o) and a musical staff with a 2/4 time signature and a treble clef. The staff has two measures, each starting with a forte dynamic (F). Above each measure is a vertical bar with a 'y' at the top and a 'p' at the bottom, indicating where to accent the gash.

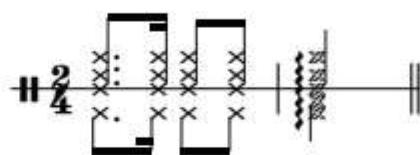
- Tay trái: bấm hợp âm Am.
- Tay phải: ngón *p* gảy dây 5 (âm La); ngón *i* móc dây 3 (âm La); ngón *m* móc dây 2 (âm Đô); ngón *a* móc dây 1 (âm Mi). Gảy dây cẩn dứt khoát, mạnh mẽ để tạo nên tính chất hào hùng của tiết điệu.

Một số mẫu biến tấu tiết điệu March:

Mẫu 1

Mẫu 2

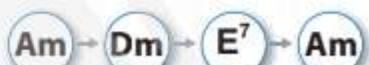
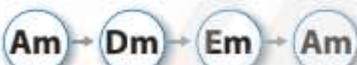

1. Luyện gam La thứ theo mẫu tiết tấu $\boxed{x \cdot \quad x \quad x \cdot \quad x}$

2. Đàn tiết điệu March theo sơ đồ hợp âm

- Bấm, gảy tiết điệu March với các hợp âm đã học.

- Luyện tập đàn tiết điệu March theo các sơ đồ hợp âm sau:

3. Đệm tiết điệu March bằng một số mẫu biến tấu

Em hãy chọn một số mẫu biến tấu tiết điệu March để đệm vào những nốt ngân dài của giai điệu sau:

1. Đặt hợp âm và đệm hát bài hát sau:

ANH VĂN HÀNH QUÂN (Trích)

Nhạc: Huy Du

Nhịp đi

Lời: Phóng thơ Trần Hữu Thung

Anh vẫn hành quân, trên đường ra chiến dịch,
Anh đòi quê anh bước, trăng non ló đinh rùng.

Hướng dẫn thực hiện:

- Đặt hợp âm cho bài hát.
- Đệm hát trích đoạn bài *Anh vẫn hành quân* bằng tiết điệu March.
- 2. Nhận xét về phần đặt hợp âm và đệm hát của bạn mình.

Bài 3

ĐÀN TIẾT ĐIỆU DISCO TRÊN GIỌNG SON TRƯỞNG

YÊU CẦU CẨN ĐẠT:

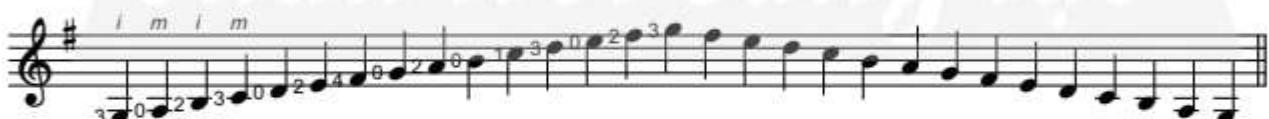
- Thể hiện đúng cao độ, trường độ, sắc thái các bài tập tiết tấu, giai điệu, hoà âm; duy trì được tốc độ ổn định.
- Biết đặt hợp âm chính cho bản nhạc giọng Son trưởng và đệm với tiết điệu Disco.
- Biết kết hợp 2 guitar để song tấu.

Vỗ tay theo phách và đọc trích đoạn giai điệu bài hát *Thầy cô vẫn hát* của nhạc sĩ Nguyễn Đức Trung.

1. Đàn gam Son trưởng

Hướng dẫn thực hiện:

- Gam Son trưởng bắt đầu từ nốt Son ở dây số 6; đàn ở tốc độ chậm, giữ đều nhịp để cảm nhận được tính chất của từng bậc âm.
- Tay trái: bấm đúng nốt, số ngón tay, bấm vào giữa phím đàn sao cho tiếng đàn vang tròn, rõ.
- Tay phải: ngón *i* và *m* luân phiên gảy đều đặn.

2. Đàn các hợp âm chính của giọng Son trưởng

Hướng dẫn thực hiện:

- Tay trái: bấm hợp âm.
- Tay phải: ngón *p* gảy rải trên các dây từ âm trầm nhất của hợp âm.

3. Cách đệm tiết điệu Disco

Âm hình tiết điệu Disco thường viết ở nhịp $\frac{2}{4}$ hoặc $\frac{4}{4}$; tốc độ hơi nhanh; tính chất âm nhạc đều đặn, sôi nổi, sinh động:

Hướng dẫn thực hiện:

- Tay trái: Bấm hợp âm theo kí hiệu ghi trên bản nhạc.
- Tay phải: Ngón *p* và *i* đưa lên, đưa xuống đều đặn, uyển chuyển tiếp xúc với dây đàn theo âm hình tiết điệu.

Ví dụ: tiết điệu Disco nhịp $\frac{4}{4}$; ở hợp âm G (Son trưởng).

Một số mẫu biến tấu tiết điệu Disco:

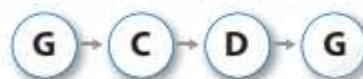

1. Luyện gam Son trưởng theo mẫu tiết tấu $\overline{x \ x \ x \ x} \ \underline{x}$ $\gamma \ x$

2. Đàn tiết điệu Disco theo sơ đồ hợp âm

- Bấm, gảy tiết điệu Disco với các hợp âm đã học.

- Luyện tập đàn tiết điệu Disco theo các sơ đồ hợp âm sau:

1. Đặt hợp âm và đàm song tấu bản nhạc sau:

THẦY CÔ VĂN HÁT

(Trích)

Nhạc và lời: Nguyễn Đức Trung

Thu qua sang đông đón xuân mơ tương lai, đến nắng
Ôi ta yêu sao tiếng cười đùa nồng nàn, hè băng nụ cười thoáng bồi hồi.
vàng về rộn ràng lúc tan trường.

Bao năm trôi qua, đến trường ngày tùng ngày, vào
Mai khi đi xa, thoáng phượng hồng ngập đường mà...

1. lớp với tiếng hát yêu trẻ thơ.

2. ...nhớ mãi tiếng hát yêu thầy cô.

Hướng dẫn thực hiện:

- Xác định giọng và các hợp âm chính của bài hát.
  - Đặt hợp âm chính phù hợp vào đầu mỗi nhịp và đệm hát bằng tiết điệu Disco.
  - Đàn giai điệu: tay trái bấm các nốt nhạc; ngón *p* gảy dây 4; ngón *m* và *i* luân phiên gảy nốt ở các dây 2, 3.
  - Cùng bạn song tấu: guitar 1 đàn giai điệu, guitar 2 đệm.
2. Nhận xét về phần đặt hợp âm và song tấu của bạn mình.

Bài 4

ĐÀN TIẾT ĐIỆU SURF TRÊN GIỌNG MI THỨ

YÊU CẦU CẨN ĐẠT:

- Thể hiện đúng cao độ, trường độ, sắc thái các bài tập tiết tấu, giai điệu, hoà âm; duy trì được tốc độ ổn định.
- Biết đặt hợp âm chính cho bản nhạc giọng Mi thứ và đệm với tiết điệu Surf.
- Biết ứng tác và biến tấu đơn giản khi chơi đàn guitar.
- Biết kết hợp 2 guitar để song tấu.

Xem và nêu cảm nhận của em về video clip biểu diễn bài hát *Poupée de cire, poupée de son*.

1. Đàn gam Mi thứ

Hướng dẫn thực hiện:

- Gam Mi thứ bắt đầu từ nốt Mi ở dây số 6; đàn ở tốc độ chậm, giữ đều nhịp để cảm nhận được tính chất của từng bậc âm.
- Tay trái: bấm đúng nốt, số ngón tay, bấm vào giữa phím đàn sao cho tiếng đàn vang tròn, rõ.
- Tay phải: ngón *i* và *m* luân phiên gảy đều đặn.

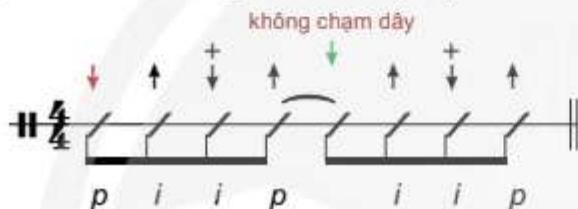
2. Đàn các hợp âm chính của giọng Mi thứ

Hướng dẫn thực hiện:

- Tay trái: bấm hợp âm.
- Tay phải: ngón *p* gảy rải trên các dây từ âm trầm nhất của hợp âm.

3. Cách đệm tiết điệu Surf

Âm hình tiết điệu Surf có tính chất gần giống như tiết điệu Disco nhưng tốc độ chậm hơn, thường viết ở nhịp $\frac{4}{4}$:

Hướng dẫn thực hiện:

Thực hiện giống như cách đàm tiết điệu Disco. Lưu ý: ở phách 3, tay phải đưa xuống nhưng không chạm vào dây đàn.

Ví dụ: tiết điệu Surf ở hợp âm Em (Mi thứ).

Một số mẫu biến tấu tiết điệu Surf:

Mẫu 1

Mẫu 2

1. Luyện gam Mi thứ theo mẫu tiết tấu

2. Đàn tiết điệu Surf theo sơ đồ hợp âm

- Bấm, gảy tiết điệu Surf với các hợp âm đã học.

- Luyện tập đàn tiết điệu Surf theo các sơ đồ hợp âm sau:

3. Đàn biến tấu tiết điệu Surf

Em hãy đặt hợp âm và chọn một số mẫu biến tấu tiết điệu Surf phù hợp để đệm cho giai điệu sau:

1. Đặt hợp âm và đàm song tấu bản nhạc sau:

POUPÉE DE CIRE, POUPÉE DE SON

Serge Gainsbourg

Hướng dẫn thực hiện:

- Đặt hợp âm phù hợp vào đầu mỗi nhịp và đệm hát bằng tiết điệu Surf.
  - Đàn giai điệu:
    - + Tay trái: bấm các nốt nhạc.
    - + Tay phải: ngón *p* gảy dây 4; ngón *m* và *i* luân phiên gảy nốt ở các dây 1, 2, 3.
  - Song tấu: guitar 1 đàn giai điệu, guitar 2 đệm.
2. Nhận xét về phần đặt hợp âm và phần biểu diễn song tấu của bạn mình.

Bài 5

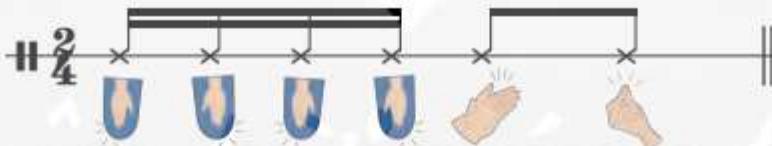
ĐÀN TIẾT ĐIỆU SLOW TRÊN GIỌNG PHA TRƯỞNG

YÊU CẦU CẨN ĐẠT:

- Thể hiện đúng cao độ, trường độ, sắc thái các bài tập tiết tấu, giai điệu, hoà âm; duy trì được tốc độ ổn định.
- Biết đặt hợp âm chính cho bản nhạc giọng Pha trưởng và đệm hát với tiết điệu Slow.

Nghe bài *Mẹ là quê hương* (nhạc và lời: Nguyễn Quốc Việt) và vận động theo tiết tấu sau:

1. Đàn gam Pha trưởng

Hướng dẫn thực hiện:

- Gam Pha trưởng bắt đầu từ nốt Pha ở dây số 6; đàn ở tốc độ chậm, giữ đều nhịp để cảm nhận được tính chất của từng bậc âm.
- Tay trái: bấm đúng nốt, số ngón tay, bấm vào giữa phím đàn sao cho tiếng đàn vang tròn, rõ.
- Tay phải: ngón *i* và *m* luân phiên gảy đều đặn.

2. Đàn các hợp âm chính của giọng Pha trưởng

F $\times$ B^⁹ $\times$ C $\times$ C^⁷

Hướng dẫn thực hiện:

- Tay trái: bấm hợp âm (hợp âm F: ngón 1 bấm chặn các dây ở phím 1; hợp âm B^⁹: ngón 1 bấm chặn từ dây 5 xuống dây 1 ở phím 1).
- Tay phải: ngón *p* gảy rải trên các dây từ âm trầm nhất của hợp âm.

3. Cách đệm tiết điệu Slow

Âm hình tiết điệu Slow thường viết ở nhịp $\frac{2}{4}$ hoặc $\frac{4}{4}$, tốc độ chậm đến vừa phải, tính chất nhẹ nhàng:

Hướng dẫn thực hiện:

- Tay trái: Bấm hợp âm theo kí hiệu ghi trên bản nhạc.
- Tay phải: Gảy các ngón *p, i, m, a* theo âm hình tiết điệu.

Ví dụ: Cách đệm tiết điệu Slow nhịp $\frac{2}{4}$ ở hợp âm F (Pha trưởng).

F

- Tay trái: Bấm hợp âm F.
- Tay phải: Ngón *p* gảy dây 6 (âm Pha); ngón *i* gảy dây 3 (âm La) ở nửa phách 1 và nửa phách 2; ngón *m* và ngón *a* gảy dây 2 (âm Đô) và dây 1 (âm Pha) ở phách 2.

Một số mẫu biến tấu tiết điệu Slow:

Mẫu 1

Mẫu 2

1. Luyện gam Pha trưởng theo mẫu tiết tấu

2. Đàn tiết điệu Slow theo sơ đồ hợp âm

- Bấm, gảy tiết điệu Slow với các hợp âm đã học.

- Luyện tập đàn tiết điệu Slow theo các sơ đồ hợp âm sau:

1. Ứng tác giai điệu

Ứng tác câu nhạc dạo đầu bài *Mẹ là quê hương* bằng cách thêm các nốt nhạc còn thiếu trong câu theo tiết tấu gợi ý sau:

2. Đặt hợp âm và đệm cho bài hát sau:

MẸ LÀ QUÊ HƯƠNG

Nhạc và lời: Nguyễn Quốc Việt

Từ khi, từ khi con vừa biết nói. Trên môi đã vang tiếng "mẹ". Bên
tai đã vang tiếng "mẹ". Tiếng mẹ ầu ơ hát ru. Từ
khi, từ khi con vừa đi học. Con đã viết nên tiếng "mẹ". Từ
khi con vừa đi học. Con đã biết yêu thương mẹ. Không
ai yêu mẹ bằng con. Không ai yêu con bằng mẹ. Mẹ

là quê hương của con. Quê hương với chuối ba hương với xôi nếp

1.   2.

một với đường mía lau. Không... ...một với đường mía lau.

Hướng dẫn thực hiện:

- Xác định giọng và các hợp âm chính của bài hát.
- Đặt hợp âm chính phù hợp vào đầu mỗi nhịp.
- Đệm hát bài *Mẹ là quê hương* bằng tiết điệu Slow.

3. Nhận xét về phần đặt hợp âm và đệm hát của bạn mình.

Bài 6

ĐÀN TIẾT ĐIỆU BALLAD TRÊN GIỌNG RÊ THỨ

YÊU CẦU CẨN ĐẶT:

- Thể hiện đúng cao độ, trường độ, sắc thái các bài tập tiết tấu, giai điệu, hoà âm; duy trì được tốc độ ổn định.
- Biết đặt hợp âm chính cho bản nhạc giọng Rê thứ và đệm hát với tiết điệu Ballad.
- Biết ứng tác và biến tấu đơn giản khi chơi đàn guitar.

Xem và nêu cảm nhận của em về video clip biểu diễn guitar bài *The Sound of Silence*.

1. Đàn gam Rê thứ

i   m   i   m   2   3   1   3   2   1   2   3

Hướng dẫn thực hiện:

- Gam Rê thứ bắt đầu từ nốt Rê ở dây số 4; đàm ở tốc độ chậm, giữ đều nhịp để cảm nhận được tính chất của từng bậc âm.
- Tay trái: bấm đúng nốt, số ngón tay, bấm vào giữa phím đàm sao cho tiếng đàm vang tròn, rõ.
- Tay phải: ngón *i* và *m* luân phiên gảy đều đặn.

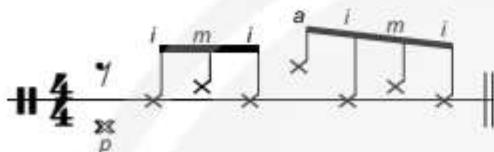
2. Đàn các hợp âm chính của giọng Rê thứ

Dm   Gm   Am   A⁷

- Tay trái: bấm hợp âm (hợp âm Gm: ngón 1 bấm chặn các dây ở phím 3).
- Tay phải: ngón *p* gảy rải trên các dây từ âm trầm nhất của hợp âm.

3. Cách đệm tiết điệu Ballad

Âm hình tiết điệu Ballad thường viết ở $\frac{4}{4}$, tốc độ thong thả, tính chất nhẹ nhàng, tự sự:

Hướng dẫn thực hiện:

- Tay trái: bấm hợp âm theo kí hiệu ghi trên bản nhạc.
- Tay phải: gảy các ngón *p*, *i*, *m*, *a* theo âm hình tiết điệu.

Ví dụ: Cách đệm tiết điệu Ballad ở hợp âm Dm (Rê thứ).

- Tay trái: bấm hợp âm Dm.

- Tay phải: ngón *p* gảy dây 4 (âm Rê); chú ý cách đặt các ngón *i*, *m*, *a* trên các dây 3, 2, 1 và gảy luân phiên giữa ngón *i* và hai ngón *m*, *a*.

Một số mẫu biến tấu tiết điệu Ballad:

Mẫu 1

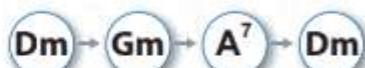
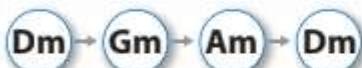
Mẫu 2

1. Luyện gam Rê thứ theo mẫu tiết tấu $\times \quad \times$.

2. Đàn tiết điệu Ballad theo sơ đồ hợp âm

- Bấm, gảy tiết điệu Ballad với các hợp âm đã học.
- Luyện tập đàn tiết điệu Ballad theo các sơ đồ hợp âm sau:

3. Đàn biến tấu tiết điệu Ballad

Em hãy chọn một số mẫu biến tấu tiết điệu Ballad phù hợp để đệm vào giai điệu bản nhạc *The Sound of Silence*.

1. Đặt hợp âm và song tấu bản nhạc sau:

THE SOUND OF SILENCE

Nhạc: Paul Simon

Hướng dẫn thực hiện:

- Đặt hợp âm phù hợp vào đầu mỗi nhịp.
- Đàn tiết điệu Ballad đệm cho bản nhạc. Khi gấp nhịp thay đổi (nhịp $\frac{2}{4}$), em hãy biến tấu tiết điệu để đệm cho phù hợp.
- Đàn giai điệu:
  - + Tay trái bấm các nốt nhạc.
  - + Tay phải: ngón *p* gảy nốt ở dây 4, 5; ngón *m* và *i* luân phiên gảy nốt ở các dây 1, 2, 3.
- Song tấu với 2 đàn guitar: guitar 1 đàn giai điệu, guitar 2 đệm.

2. Nhận xét về phần đặt hợp âm và phần trình bày song tấu của các bạn.

Bài 7

ĐỘC TẤU

YÊU CẦU CẨN ĐẶT:

- Thể hiện đúng cao độ, trường độ, sắc thái các bài tập tiết tấu, giai điệu, hoà âm; duy trì được tốc độ ổn định.
- Biết chơi nhạc cụ với hình thức độc tấu.
- Biết dàn dựng và biểu diễn nhạc cụ ở trong và ngoài nhà trường.

Nghe và xác định tiết điệu của bản nhạc *Domino*.

Thực hành độc tấu:

DOMINO

(Trích)

Nhạc: Louis Ferrari

Lời Pháp: Jacqué Plante

Chuyển soạn: Nguyễn Thị Phương Thu

Hướng dẫn thực hiện:

- Vận dụng các kĩ thuật đã học để độc tấu với tốc độ vừa phải, sắc thái nhẹ nhàng, thanh thoát.
- Sử dụng kĩ thuật gảy móc dây, chú ý thể hiện đúng cao độ, trường độ, âm thanh hài hòa; duy trì được tốc độ ổn định.

1. Tập gảy bè 1 bằng kĩ thuật móc dây với hai ngón *i* và *m*.
2. Ghép bè đệm để hoàn thành bài độc tấu.

1. Trình diễn bài *Domino* cho các bạn cùng nghe.
2. Nhận xét về phần trình bày độc tấu của bạn mình.

Bài 8

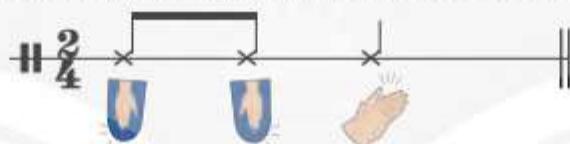
HOÀ TẤU

YÊU CẦU CẨN ĐẶT:

- Biết chơi nhạc cụ với hình thức hòa tấu.
- Biết dàn dựng và biểu diễn nhạc cụ ở trong và ngoài nhà trường.
- Biết điều chỉnh cường độ để tạo nên sự hài hoà; biểu lộ cảm xúc phù hợp với tính chất âm nhạc.

Hát bài dân ca *Trống cơm* và vận động theo tiết tấu sau:

Thực hiện hòa tấu

TRỐNG CƠM

Dân ca Quan họ Bắc Ninh

Chuyển soạn: Nguyễn Thị Phương Thư và Lê Minh Phước

Nhạc cụ
giai điệu

Guitar 1

Guitar 2

Pizz.

Pizz.

2

2

2

2

Hướng dẫn thực hiện:

- Phân tích bản nhạc để nhận ra các mẫu đệm của bè guitar 1 và bè guitar 2.
- Bè giai điệu do đàn phím điện tử, guitar, recorder hoặc một nhạc cụ thể hiện giai điệu ở địa phương đảm nhiệm.
- Hòa tấu với tốc độ vừa phải, sắc thái nhẹ nhàng, vui tươi.

1. Bấm, gảy giai điệu đệm và gõ tiết tấu

1.1. Bấm gảy giai điệu đệm

- Mẫu 1:

Áp dụng kĩ thuật chấn dây (pizzicato): để cạnh bàn tay chấn dây gần ngựa đàn, ngón *p* gảy các nốt của giai điệu.

- Mẫu 2:

- Mẫu 3:

1.2. Gõ tiết tấu

Gõ ngón *p* hoặc *i*, *m*, *a* vào thùng đàn hoặc ngựa đàn theo tiết tấu để tạo tiếng trống.

2. Phần đệm

Bè guitar 2 giữ vai trò đệm hoà âm, giữ nhịp điệu cho bản hoà tấu. Chú ý kĩ thuật vỗ dây của tay phải khi gặp kí hiệu + và rải hợp âm khi gặp kí hiệu ♫ .

1. Trình diễn hoà tấu bài dân ca *Trống cơm* cho các bạn cùng nghe.
2. Nhận xét về phần trình bày hoà tấu của bạn mình.

GIẢI THÍCH THUẬT NGỮ

Thuật ngữ, khái niệm	Giải thích	Số trang
Ad libitum (Tiếng Ý)	(Thuật ngữ) cho phép người biểu diễn hát hoặc chơi nhạc cụ theo nhịp độ tùy ý	56
Âm nhạc kinh viện	Âm nhạc có tính bài bản, sáng tác theo những nguyên tắc chặt chẽ về hình thức, cấu trúc, hoà âm,... do những người được đào tạo trong các học viện, nhạc viện.	15
Biến tấu tiết điệu	Sự thay đổi tiết tấu của một tiết điệu để làm phong phú âm hình khi đệm nhạc mà không làm thay đổi đặc trưng của tiết điệu đó.	86
Ca cảnh	Hình thức biểu diễn âm nhạc kết hợp ca hát và diễn xuất một cảnh ngắn có tính kịch.	15
Ca Huế	Lối hát dựa vào ngữ điệu địa phương Quảng Trị – Thừa Thiên với tính chất âm nhạc trữ tình.	14
Chüm choẹ	Nhạc khí thuộc bộ gõ gồm hai mảnh tròn bằng đồng đồi xứng nhau, ở giữa có núm dùng làm tay cầm để đập vào nhau nhằm giữ nhịp cho các bài hát múa dân gian xưa, vừa có tác dụng điều khiển tiết tấu của bài hát, động tác, vừa để chỉ huy các hành động thống nhất của các nghi lễ như rước hội, chèo thuyền,...	14
Dàn bát âm	Dàn nhạc cổ truyền với tám loại nhạc cụ với chất liệu khác nhau thường được sử dụng trong các lễ hội của người Việt	14
Dàn ngũ âm	Dàn nhạc truyền thống của người Khmer và một số cộng đồng người Việt ở Nam Bộ ; trong đó, các nhạc cụ gồm năm loại nhạc cụ với chất liệu khác nhau, gồm: đồng, sắt, gỗ, da và hơi.	14
Fantasy	Tác phẩm khí nhạc lớn, sáng tác không theo khuôn mẫu với ý tưởng phóng khoáng.	35
Hát bóng rỗi	Là múa hát nghi lễ, vào các dịp lễ hội tại các đền miếu Nam Bộ.	14
Hát đồng giao	Là thơ ca dân gian truyền miệng được trẻ em hát khi chơi trò chơi, vui đùa với nhau.	14
Hát giao duyên	Là tục hát ứng đối giữa nam và nữ; thông qua câu hát, các chàng trai và cô gái tìm hiểu thông tin của nhau và mong muốn kết thân với nhau.	14
Hát quan họ	Là một tập quán văn hoá âm nhạc của vùng Kinh Bắc xưa (Bắc Ninh và Bắc Giang); lối hát đối đáp theo cặp hoặc giữa hai bên nam, nữ (liền anh, liền chị). Các bài hát quan họ với giai điệu nhiều luyến láy, tính chất trữ tình trong sáng, thể hiện nét tinh tế, duyên dáng và ý nhị.	14

Hát ru	Là những bài hát để ru trẻ ngủ. Điệu hát đều đều, êm ái, nhẹ nhàng. Nội dung lời hát đề cập đến tình mẹ con,...	14
Hát văn (Còn gọi là Chầu Văn)	Là lối hát có xuất xứ từ đồng bằng Bắc Bộ, gắn liền với tín ngưỡng dân gian thờ Mẫu và Đức Thánh Trần Hưng Đạo của người Việt.	14
Nhạc cụ họ màng rung (Membranophone musical instruments)	Nhóm nhạc cụ có âm thanh được tạo ra bằng cách tác động làm rung màng căng tạo bởi chất liệu da, vải,...	14
Nhạc cụ họ hơi (Wind musical instruments)	Nhóm nhạc cụ mà âm thanh của nó được tạo ra do được thổi vào một luồng không khí (được người chơi thổi, đẩy,...) làm rung miệng thổi dạng ống sậy hoặc bằng kim loại.	14
Nhạc cụ họ tự thân vang (Idiophone musical instruments)	Nhóm nhạc cụ được tạo bởi các chất liệu rắn có độ cộng hưởng cao như gỗ, kim loại, đá,..; âm thanh được tạo ra bằng sự dao động (rung) của chính nhạc cụ đó qua chấn động, ma sát, gõ, giật, cạo, lắc, dập và đập...	14
Nocturne	Bản nhạc (thường biên soạn cho piano) được thể hiện vào ban đêm mang tính chất ngâm ngợi, suy tư.	35
Prelude	Thể loại nhạc cổ điển thường là một tác phẩm nhỏ hoặc là phần dạo đầu cho một tác phẩm lớn.	35
Rhapsody	Tác phẩm khí nhạc thường là một chương trong tác phẩm âm nhạc lớn với lối sáng tác tự do, tính chất âm nhạc có nhiều tương phản.	35
Romance	Ca khúc có nhạc điệp với lời ca tình cảm, lãng mạn.	35
Sáo đôi	Sáo được ghép bởi hai sáo có chiều dài khác nhau: sáo lớn (sáo mẹ) và sáo nhỏ (sáo con), phổ biến ở dân tộc Lự, tỉnh Lai Châu.	14
Serenade	Ca khúc hoặc bản nhạc trữ tình thường được thể hiện vào buổi chiều hôm.	35
Tân nhạc	Trào lưu âm nhạc mới ở Việt Nam giai đoạn 1935 – 1945.	15
Thập thủ liên hoàn	Là một liên khúc gồm 10 bản Ngự của dàn Tiểu nhạc – Nhã nhạc cung đình, được trình diễn trong sự kiện của triều đình. Nhịp điệu từ chậm đến nhanh, từ khoan thai đến rộn ràng và kết thúc ở cao trào của tác phẩm	25
Trường ca (âm nhạc)	Trường ca là một bài ca, nhưng lớn hơn về thời lượng và phức tạp hơn về kết cấu, thường gồm nhiều khúc, nhiều đoạn mà mỗi khúc mỗi đoạn vừa có thể tồn tại như một bài hát độc lập, gắn kết với nhau trong một tổng thể hoàn chỉnh.	14
Trống cơm	Là một loại nhạc cụ truyền thống Việt Nam, mình dài và nhỏ, người đánh trống dùng hai bàn tay vỗ vào hai mặt trống. Trên hai mặt trống, được miết một nắm cơm nếp nhỏ.	17
Vũ kịch	Loại hình nghệ thuật sân khấu thuộc âm nhạc cổ điển phương Tây, thể hiện một câu chuyện bằng âm nhạc và vũ điệu bởi các vũ công được đào tạo bài bản.	15

---

*Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam xin trân trọng cảm ơn
các tác giả có tác phẩm, tư liệu được sử dụng, trích dẫn
trong cuốn sách này.*

Chịu trách nhiệm xuất bản:

Chủ tịch Hội đồng Thành viên NGUYỄN ĐỨC THÁI

Tổng Giám đốc HOÀNG LÊ BÁCH

Chịu trách nhiệm nội dung:

Tổng biên tập PHẠM VĨNH THÁI

Biên tập nội dung: LÊ THÀNH LỢI

Biên tập mĩ thuật: ĐẶNG NGỌC HÀ

Thiết kế sách: ĐẶNG NGỌC HÀ – NGUYỄN THỊ THÁI CHÂU

Trình bày bìa: TRẦN DUY THANH – TỔNG THANH THẢO

Minh họa: NGỌC HÀ – ĐAN THANH

Sửa bản in: LÊ THÀNH LỢI – LƯU THỊ NGỌC THẢO

Chế bản: CÔNG TY CP DỊCH VỤ XUẤT BẢN GIÁO DỤC GIA ĐỊNH

Bản quyền thuộc Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam.

Tất cả các phần của nội dung cuốn sách này đều không được sao chép, lưu trữ, chuyển thể dưới bất kì hình thức nào khi chưa có sự cho phép bằng văn bản của Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam.

ÂM NHẠC 11 (Chân trời sáng tạo)

Mã số:

In ..... bản, (QĐ in số ....) khổ 19 x 26,5 cm.

Đơn vị in: .....

Cơ sở in: .....

Số ĐKXB:

Số QĐXB: ... ngày ... tháng ... năm 20...

In xong và nộp lưu chiểu tháng ... năm 20...

Mã số ISBN:

HUÂN CHƯƠNG HỒ CHÍ MINH

BỘ SÁCH GIÁO KHOA LỚP 11 – CHÂN TRỜI SÁNG TẠO

1. Toán 11, Tập một
2. Toán 11, Tập hai
3. Chuyên đề học tập Toán 11
4. Ngữ văn 11, Tập một
5. Ngữ văn 11, Tập hai
6. Chuyên đề học tập Ngữ văn 11
7. Tiếng Anh 11
Friends Global - Student Book
8. Lịch sử 11
9. Chuyên đề học tập Lịch sử 11
10. Địa lí 11
11. Chuyên đề học tập Địa lí 11
12. Giáo dục kinh tế và pháp luật 11
13. Chuyên đề học tập Giáo dục kinh tế
và pháp luật 11
14. Vật lí 11
15. Chuyên đề học tập Vật lí 11
16. Hoá học 11
17. Chuyên đề học tập Hoá học 11
18. Sinh học 11
19. Chuyên đề học tập Sinh học 11
20. Tin học 11 – Định hướng Tin học ứng dụng
21. Chuyên đề học tập Tin học 11 – Định hướng Tin học ứng dụng
22. Tin học 11 – Định hướng Khoa học máy tính
23. Chuyên đề học tập Tin học 11 – Định hướng Khoa học máy tính
24. Âm nhạc 11
25. Chuyên đề học tập Âm nhạc 11
26. Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 11 (1)
27. Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 11 (2)
28. Giáo dục quốc phòng và an ninh 11

Các đơn vị đầu mối phát hành

- **Miền Bắc:** CTCP Đầu tư và Phát triển Giáo dục Hà Nội
CTCP Sách và Thiết bị Giáo dục miền Bắc
- **Miền Trung:** CTCP Đầu tư và Phát triển Giáo dục Đà Nẵng
CTCP Sách và Thiết bị Giáo dục miền Trung
- **Miền Nam:** CTCP Đầu tư và Phát triển Giáo dục Phương Nam
CTCP Sách và Thiết bị Giáo dục miền Nam
CTCP Sách và Thiết bị Giáo dục Cửu Long

Sách điện tử: <http://hanhtrangso.nxbgd.vn>

